РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
„СВОБОДА“
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ“
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всї листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA“.

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA“
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ВІВТОРОК, 22-го ЛИПНЯ 1919. Ч. 86. VOL. XXVII. JERSEY CITY, N. J. TUESDAY, JULY 22, 1919. No. 86.

ЦІЛА ГАЛИЦЬКА УКРАЇНА В РУКАХ ЛЯХІВ.

Польський сойм заявив, що східна Галичина мусить входити в склад польської держави.

Земельна „реформа“ в Польщі. – Дідичам у східній Галичині полишено по 1750 моргів.

Головна рада предложила австрійським повновласникам мировий договір.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 21, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

ТЕРНОПІЛЬ ЗНОВА В РУКАХ ЛЯХІВ.

Українські війска уступають над Збруч.

ВІДЕНЬ, 17. липня. — Великій польській армії, яка була нагромаджена проти Українців, котрі рівночасно ведуть боротьбу з большевиками, вдало ся вдруге заняти Тернопіль і переправити ся через ріку Серет в околиці Тернополя. Польські війска находять ся тепер в Теребовлї, 18 миль на полудневий схід від Тернополя.

Загально надіють ся, що польські війска посунуть ся аж по ріку Збруч і тут задержать ся, коли українські війска не будуть переводити протинападів. Українська армія, яка борећ ся проти Поляків, стоять під командою бувшого російського ґенерала Грекова, який приготовляв ся до наступу проти Поляків, коли нараз польські війска заскочили його несподївано.

ЦІЛА ГАЛИЦЬКА УКРАЇНА ЗАНЯТА ЛЯХАМИ.

Польські війска займають оборонну лінію здовж Збруча.

ВАРШАВА, 20. липня. — З причини скорого наступу польських війск ціла Галичина зістала очищена з українських війск.

Боєва лінія здовж Збруча дає Полякам бажану природну границю, яка уможливить їм з дуже малою силою війска удержати контролю над східною Галичиною.

ПАВЛЕНКО УСТУПИВ З КОМАНДАНТА УКРАЇНСЬКИХ ВІЙСК В ГАЛИЧИНЇ.

ПАРИЖ, 2. липня. — Ґенерал Павленко, начальний комендант українських війск в Галичинї, уступив зі свого становища по пораженю його армії Поляками. Місце ґен. Павленка заняв ґенерал Грекно-Греків, бувший український міністер війни.

УСПІХИ ЛЯХІВ НА СХІД ВІД ПИНСКА.

Польські війска здобули важну зелїзничу стацію Лунинець.

ПАРИЖ, 19. липня. — Польські війска побили большевиків на схід від Пинска і здобули важну зелїзничу стацію Лунинець, як се доносить телеґрама з Пинска, датована дня 10. липня.

В сей спосіб Поляки перетяли зелїзниче получене большевицьких війск, які оперують в Галичинї і на Поділю, з Москвою. Польські війска здобули кілька панцирних поїздів.

Урядові телеґрами з Варшави доносять, що большевицькі війска, побиті Поляками коло Лунинця, складали ся з найліпших полків червоної армії, а іменно з моряків і Хінців. Через здобутє Лунинця большевики будуть перешкоджені посилати Росії скріпленя для большевицької армії на Волини.

ЛЯХИ УХВАЛЮЮТЬ „АВТОНОМІЮ“ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ.

Східна Галичина має позістати сущною частию польської держави.

ВАШІНГТОН, 18. липня. — Польський сойм ухвалив резолюцію, в якій містить ся заява, що він не противить ся змаганям Українців до независимости, але складає вину за боротьбу між Польщею і Україною на Українців.

Резолюція польського сойму звучить:

„З огляду на звязь, яка від віків істнує між східною Галичиною і польською державою, з огляду на факт, що польське населенє в числї 1,500.000 жило через многі столїтя в сім краю, витискаючи на нїм пятно західної культури, а вкінци з огляду на житєві політичні і економічні інтереси Польщі, яких забезпеченє вимагає певної спільної границї з Румунією — сойм висказує гадку, що східна Галичина повинна позістати нероздільною частию польської держави.

„Сойм заявляє, що українському населеню, яке жиє в границях польської републики, буде признана повна і широка автономія; ся автономія забезпечить вповні національний, економічний і культурний розвій українського населеня. Сойм надіеть ся, що подібна автономія буде признана мілїонам Поляків на Українї.

„Сойм не має наміру противити ся змаганям українського народу до независимости і заявляє, що польська република є готова кождої хвилї заключити з Україною правдивий мир, який забезпечив би повисше згадані інтереси Польщі“.

ЗЕМЕЛЬНА РЕФОРМА ЛЯХІВ ДЛЯ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

Великі польські посїлости мають надальше позістати.

ВАРШАВА, 16. липня. — Польський сойм ухвалив земельну реформу більшостию лише одного ґолосу, після якої дідич в Польщі не може посїдати більше ніж 290 моргів землї.

У східній Галичинї і Познанщинї один дідич не може посїдати більше ніж 1.750 моргів землї.

ЛЯХИ НЕ ХОЧУТЬ ЗІЗВОЛИТИ НА ПЕРЕВІЗ ПОЛОНЕНИХ УКРАЇНЦІВ З НІМЕЧЧИНИ.

В Німеччинї находить ся під сю пору около 40.000 полонених Українців.

БЕРЛІН, 18. липня. — Польща заєдно противить ся перевозови з Німеччини полонених Росіян і заходить можливість, що вони будуть мусїли зимувати в Німеччинї.

UKRAINIANS OF AMERICA ARE IN DEEP MOURNING; THEIR WIVES AND CHILDREN, FATHERS AND MOTHERS, AND BROTHERS AND SISTERS IN GALICIA, KHOLM, AND VOLHYNIA ARE AT THIS VERY MOMENT BEING SLAUGHTERED BY POLISH SOLDIERS WHO ARE INVADING UKRAINIAN LANDS UNDER THE ORDERS OF PREMIER PADEREWSKI. THESE INNOCENT UKRAINIANS ARE BEING MURDERED MERELY BECAUSE, IN ACCORDANCE WITH THE PRINCIPLE OF SELF-DETERMINATION PROCLAIMED BY PRESIDENT WILSON, THEY REFUSE TO SUBMIT TO THE POLISH YOKE AND INSIST UPON GOVERNING THEMSELVES ON THEIR OWN SOIL.

В Німеччинї находить ся під сю пору 200.000 до 300.000 російських полонених, переважно з 1914 і 1915 рр. Полонені жиють переважно в 16 великих таборах, частина у малих відділах є занята при ріжних роботах. Перевезенє всїх російських полонених заняло би около три місяцї.

Але Поляки не хочуть зізволити на перевіз. Коли їм перший раз зроблено предложенє в тій справі, польське правительство сьому відмовило, заявляючи, що полонені повтїкають з поїздів і лишать ся в Польщі. Коли опісля його запевнено, що військові патрулї будуть сторожити поїздів аж до східної границї Польщі, польське правительство говорило, що російські полонені також зза границї можуть найти до Польщі.

Опісля Німцї вели переговори з Чехо-Словаками в справі перевезеня 40.000 Українців з Німеччини через Чехо-Словаччину на Україну. Чесько-словацьке правительство згодило ся на те і зобовязало ся доставити кождого дня один поїзд з 50 возів. Коли всї приготованя були вже на укінченю, польські війска перевели наступ у східній Галичинї, перетинаючи зелїзниче получене між Чехо-Словаччиною і Україною, та загороджуючи через те дорогу українським полоненим. В сей спосіб полонені Українцї дотепер не можуть дістати ся до свого краю.

Головна рада у Версалю радить тепер над справою перевезеня російських полонених, які ще доси перебувають в Німеччинї. Німеччина мала їх вислати сейчас по підписаню розему, але на просьбу аліянтів, які платять кошти удержаня полонених, їх покищо задержано. Богато з полонених переняло ся большевицькими ідеями. Тому Польща і инші держави боять ся, що вони, переїзджаючи, будуть ширити большевицьку проґаґанду.

Головна рада не дійшла доси до жадного остаточного рішеня в сїй справі.

НА КУБАНИ 100.000 ХОРИХ НА ТИФ.

Товариство Червоного Хреста спішить на поміч кубанським козакам.

ПАРИЖ, 23. червня. — Козацький атаман з Кубанщини, у високій астраханській шапцї і в довгім жупанї, зайшов недавно до головної кватири американського Червоного Хреста в Парижи. Він спродав все, що лише мав, аби лише покрити кошти подорожи через Европу, щоби сказати товариству Червоного Хреста, що кубанські козаки масово гинуть від тифу.

Цїлу історію розповів він комісареви товариства, і сей зарядив безпроволочне розслїдженє сеї справи. Товариство вислало сейчас майора Едвіна Декстера, бувшого голову американської місії Червоного Хреста в Чорногорі, на Кубань, щоби розслїдив справу на місци і здав точний звіт. На місци ствердив він, що на Кубани є поверх 100.000 хорих на тиф, та що з причини браку ліків пошесть щораз більше поширюєть ся. Крім того гине богато ранених жовнїрів задля браку усипляючих средств, конечних при операціях. На цїлій Кубани нема анї одної унцїї етеру або хльороформу.

На підставі сього звіту американський Червоний Хрест рішив вислати сейчас для Кубани корабель з 1.500 тонами ліків і 1.500 тонами одїжи. Відділ, зложений з 10 урядників Червоного Хреста і 15 робітників американської ратункової адміністрації, займеть ся ратунковою акцією, переводячи її в порозуміню з фактичним правительством кубанської републики.

—o—

Відозва козаків до робітників всїх країв.

Козацький відділ при всеросійськім екзекутивнім комітетї, який був вибраний масами в цїли репрезентованя дійсно козацької людности, а не богачів і реакційних елементів, видав слїдуючий маніфест до робітників всїх країв:

Товариші, робітники і селяни Франції, Англії, Америки, Німеччини, Австрії, Туреччини, Японії, Італії і всїх инших країв!

Ми, козаки комуністи, члени козацького відділу при всеросійськім екзекутивнім комітетї саветів робітничих, селянських, козацьких і жовнїрських делеґатів взиваємо вас до боротьби з міжнародним капіталом. Ми, козаки з Дону Кубанї, Уралю, Забайкалу, Оренбурга, Астрахану, Сибіри, Усурійського краю, Семиріча і Амурщини, не боремо ся під прапором контр-революційних генералів Краснова, Дутова і Денікіна, але стоїмо плече в плече з червоною армією саветської Росії. Ми боремо ся з ворогами міжнародної соціялїстичної революції.

Ви, товариші з чужих країв, знаєте, на скільки непобідимою є російська червона армія; вона побила леґіони білої армії і атамана Краснова. Велика скількість полків донських козаків перейшла і переходить на нашу сторону. Ми побили війско ґенерала Дутова і нищимо тепер війско ґенерала Денікіна й инших проводирів чорної сотнї і монархістів.

Не вірте вашим банкирам і капіталїстам. Часть наших братів-козаків, збаламучених ґенералами, знайшла ся в рядах білої ґвардії, але тепер отворили ся очи козацьким масам. Спільно з побідною саветською армією вони борять ся в обороні всесьвітної революції, яка змете з лиця землї всїх ворогів робітничих мас. Заберіть всю власть у ваші тверді робучі руки! Утворіть саветські правительства у ваших краях!

Орґанізуйте червону армію! Нехай жиє міжнародна червона армія, яка є пострахом для капіталїстів. Нехай згинуть банкирі і капіталїсти, нехай згинуть невільники, і нехай живе одна велика родина робітнича в цїлім світї!

Нехай живе міжнародна Комуністична Партія!

Нехай живе міжнародна соціяльна революція і її великі провідники Ленін, Троцький, Маклін і Дебс!

Нехай жиє Третий Інтернаціонал!

(Підписи козацьких представників).

НА УГОРЩИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 21, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Терористи мали здобути контролю в Будапештї.

БЕРЛІН, 20. липня. — В Будапештї прийшли до власти терористи і кождої хвилї можна надіяти ся на Угорщинї панованя „червоного терору“, як се доносить телеґрама з Будапешту.

Телеґрама доносить, що контролю в Будапештї здобули „терористичні“ війска, які перемогли залогу, розоружити війска, які були вірні правительству Белї Куна, і роздали оружє поміж „розярений пролетаріят.“

Провідник терористичних війск, який був доси комендантом прибічної ґвардії Белї Куна, видав відозву, взиваючи охотників, щоби вступали в ряди його армії.

Народні комісарі Варґа, Самулї і Альпарі, провідники в новім правительстві, вислали ультимат до команданта Будапешту, Габріха, взиваючи його, щоби уступив зі свого становища і передав в їх руки власть.

Нове комуністичне правительство є того переконаня, що держави аліянтів є заслабі, аби могли під теперішну пору перевести оружну інтервенцію проти Угорщини. Причиною упадку Белї Куна було, що він, не маючи надії, щоби комуністичне правительство могло довше устояти ся, готовий був поробити уступки аліянтам. Беля Кун, сповняючи приказ аліянтів, опорожнив з мадярських війск Словаччину, що викликало серед війска велике неґодованє. І сї власне війска стали тепер під команду провідників терору.

Аліянти приготовляють 200.000 армію проти Угорщини.

БАЗИЛЕЯ (Швайцарія), 20. липня. — Нинї розпочато приготованя до сильного наступу аліянтів проти угорської комуністичнї армії. На чолї війск аліянтів і союзних держав стане французький ґенерал Франше д'Есперей. В склад союзної армії війдуть: два корпуси французької піхоти і одної дивізії кінноти, 70.000 Румунів, 30.000 Чехо-Словаків, 20.000 Юго-Славян і 12.000 уґорської білої ґвардії.

Всї французькі полки на Угорщинї складають ся виключно з війск кольоніяльних (Мароканців, Туркосів, Альжирців і Муринів).

З МИРОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 21, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

ГОЛОВНА РАДА ПРЕДЛОЖИЛА АВСТРІЙСЬКИМ ДЕЛЕҐАТАМ УСЛІВЯ МИРОВОГО ДОГОВОРУ.

Австрійська армія має бути зменьшена до 30.000.

ПАРИЖ, 20. липня. — Нинї предложив секретар мирової конференції, Дітаста, решту услівій мирового договору, вручаючи їх австрійським делеґатам в Ст. Жермен. Першу частину услівій доручено Австрії дня 2. червня. Австрійське правительство одержало 15-дневний реченець на відповідь.

Головні услівя мирового договору з Австрією є слїдуючі:

Австрійська армія має бути зменьшена до 30.000 Знесенє примусової служби військової.

Австрія має заплатити частину передвоєнних довгів австро-угорської монархії. Має покрити всї довги воєнні, затягнені поза границями Австрії.

Зменьшити зорўженє, передаючи надвишку аліянтам і полишаючи лиш одну фабрику амуніції.

Заплатити за шкоди, заподіяні підчас війни приватним особами держав аліянтів. Відшкодованя має бути заплачене в протягу 30 років.

В протягу трох місяців віддати всї торговельні кораблї і 20% кораблїв, які становлять торговельну фльоту на ріках і озерах.

Всї каблї мають перейти на власність аліянтів.

Звернути золото, яке Австрія побрала в Туреччинї на забезпеченє її позичок.

Уневажнити мирові договори, заключені в Берестю Литовськім і Букарештї.

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 21, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

БОЛЬШЕВИКИ РОЗБИЛИ ФІНСЬКУ АРМІЮ.

Північна армія лише через скорий відворот уратувала частину своїх війск.

СТОКГОЛЬМ, 18. липня. — Большевики побили на голову цїлу полудневу фінську армію, а північна фінська армія лише через скорий відворот змогла уратувати більшу частину своїх війск, як се доносять телеґрами з Гельзінґфорсу.

Нові відділи фінських добровольців відходять що дня на боєвий фронт.

Американський корабель, який віз 10 тенків і богато амуніції для фінської армії, не міг виладувати в Гельзінґфорсї з причини страйку робітників на доках.

Англїйський король надїлив ґен. Денїкіна високим відзначенєм.

КАТЕРИНОДАР, 7. червня. — Тут прибув анґлїйський ґенерал Голмен, який з порученя короля Джорджа вручив ґен. Денїкінови ордер підвязки (найвисше відзначенє в Анґлії).

З тої нагоди соціялїстична часопись в Парижи „Лє Попюлєр“ пише:

„Ґен. Денїкіна, ката робітників над Доном і Донцем та Кубанщини, який зовсім отверто заявляєть ся царським прихильником, удекоровав анґлїйський король ордером підвязки. Лїберальна і соціялїстична преса в Анґлії широко розписуєть ся про сей нечуваний скандал. Преса запитує, що було причиною відзначеня сього ката. Чи може тому, що він є дуже добрим костумером міністра амуніції? Чи може в нагороду за те, що ґен. Денїкін кілька днів передтим признав зверхність Колчака, володаря Росії?“

Німцї намагають ся навязати торговельні зносини з Росією.

ЛОНДОН, 17. липня. — Німецьке правительство робить стараня, щоби навязати торговельні зносини зі саветською Росією і німецька місія або вже виїхала або находить ся в дорозї до Росії, як се заявив нинї в палатї послів заступник секретаря загр. справ, Сесил Б. Гармсворт.

НА БАЛКАНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 21, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Болгарія має заплатити 400 міл. долярів відшкодованя.

ПАРИЖ, 18. липня. — Рахунок відшкодованя, який виставлять аліянти Болгарії, буде виносити 1 до 2 міліярди франків.

Мировий договір з Болгарією є вже на укінченю.

"SVOBODA" (LIBERTY)

The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поединоке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

ЛЯХИ КУЮТЬ КАЙДАНИ ДЛЯ ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ.

Телеграми з Европи доносять, що Ляхи заняли наново Тернопіль і посунулись аж над ріку Збруч та заняли цілу східну Галичину.

Инші вісти з Варшави доносять, що Ляхи вже ухвалили у своїм „сеймі" резолюцію, в якій висловлюють „опінію", що галицька Україна повинна остати ся складовою частию польського „паньства". Для тої „опінії" резолюція навіть подає „арґументи". Ось ті „арґументи": 1) що польське населенє галицької України, яке числить півтора міліона, жило там богато столїть; 2) що вікова польська цивілїзація вибила на тім краю нестерте пятно західної культури; 3) вкінци з причини житєвих політичних й економінчих інтересів Польщі, якої забезпеченє вимагає спільної границї з Румунією. Розуміє ть ся, що ті „арґументи" пусті і дурні, бо як через те, що Поляки жиють на галицькій Україні від столїть вони мають „право" до неї, то Німці мали би таке-ж право до тих польських країв, які Польща тепер дістала від Німеччини; Мадяри мали би таке-ж право до Словаччини, Трансильванії, Хорватії, Славонії, угорської України і т. д.; Туреччина мала би право до Сербії, Румунії, Болгарії і т. д.; Росія мала би право до російської Польщі і т. д. Яку „цивілізацію" несла Польща на галицьку Україну, то також не є жадною тайною. І правда, що вона вибила там своє пятно. Найбільше памятне пятно — се панщина, яку принесли Ляхи галицькій Україні, а яка впала аж завдяки австрійській революції в 1848 році. Дальшим пятном польської „цивілїзації" на галицькій Україні — се галицький сойм, створений на взір пруського сойму, або „західної культури", як Ляхи кажуть. А славні „галицькі вибори", чи то не є пятно польської „цивілїзації"? А горальні і коршми? А 12-тий сніп у жнива? А польські жандарми? А польські суди? А польські злодійства? Все те пятна, які оставила в галицькій Україні польська „цивілїзація"! Все те, кажуть Ляхи, взяли вони з західної культури. Так кажуть для ліпшого адвертайзменту. Але подрібно в „сеймовій" резолюції тих пятен, які польська „цивілїзація" витиснула на галицькій Україні, не згадують. Сьвітла не люблять. Ховають ся в тїнь західної культури, також навіть не згадуючи, що се пруська, а не жадна инша.

В тійсамій резолюції „сейм" вшехпольських бандитів обіцює галицькій Україні „в межах польської держави" автономію національного, економічного і культурного розвитку, акуратно так, як то Ляхи ухвалювали в галицькім соймі Українцям десяту або двайцяту часть того, що Полякам, „для національного, економічного і культурного розвитку" українського народу.

На сьміх резолюція варшавського „сейму" кінчить ся отсими словами: „Сейм не має наміру виступати проти змагань українського народу до независимости і заявляє, що польська „ржечпосполїта" готова заключити з Україною справедливий (?) мир, який їй (тій „ржечипосполїтей"!) забезпечила би висше згадані інтереси.

• • •

Навіть спеціяльну земельну реформу мають вже Ляхи для галицької України.

Славетний „сейм" у Варшаві ухвалив аґрарну реформу, більшостию одного голосу, в якій означено, що в Польщі один господар не може мати більше як 290 морґів (150 гектарів), але у східній Галичині і в Познанщині може мати 1750 морґів (1000 гектарів).

Причиною такого пляну є польський замах на галицьку Україну.

Як би Ляхи завели такий поділ земель в галицькій Україні і в Познанщині (німецькій Польщі) як в Польщі російській, то з того скористали би в галицькій Україні українські селяни, а в Познанщині польські селяни. Але то ходить о те, аби скористали пани. Як польські пани в Польщі російській поділять землю між селян і за се дістануть гроші, то можуть іти на галицьку Україну і до Познанщини купувати великі фільварки по 1750 морґів. Як доси був один Лях, що мав 20 фільварків, то тепер на його місце було би 20 Ляхів. Також богаті польські селяни і промисловці з Познанщини можуть купувати фільварки чи то в Познанщині чи то у східній Галичині. В той спосіб поступало би польщенє галицької України, бо ті нові дідичі продавали би свої фільварки новим спровадженим наїзникам з Польщі.

• • •

Кореспондент нюйорського дневника Кемерон Мекензі у своїй телеграмі з Варшави повторяє польські „арґументи", що Польща „мусить" мати галицьку Україну через нафту, культуру і спільну границю з Румунією, а дальше повторяє польські брехні про те, що галицька Україна се дикий край, до якого Польща несе свою „культуру".

На підставі брехонь, розбою і злодійства хотіли би Ляхи загарбати український край і предкладають аліянтам пропозицію, щоби признали і затвердили їх розбій і рабунок.

Обовязком українського загалу тепер станути завзятійше як колинебудь, аби представити перед сьвітом польські злочини та оборонити галицьку Україну з ляцької неволі. Американські Українці повинні посьвятити найбільші жертви, аби скинути ляцьке ярмо зі свого краю. Ляцьке ярмо буде скинене, але мусить стати до боротьби весь зединений український нарід усюди.

ДУХ ЗНИЩЕНЯ.

На Україні бють у дзвін тривоги! Польський наїзд посуваєть ся чимраз далї в глибину України! Вже **понад два міліони Українців відірвані від України і знаходять ся в польських руках! Польські карні відділи тероризують українське населене! Вони розстрілюють і вішають сьвідомих українських робітників, селян і урядовців!** Ціле Підляше, Холмщина, західна часть Волинї і західна часть української Галичини в польських руках! Твердиня Луцк, Самбір, Стрий, Дрогобич і Борислав разом з цїлим нафтовим тереном, се найновійші здобутки Поляків на Україні! Над українським народом доконуєть ся **страшне насильство!** Дух знищеня йде на нас!

Пригадують ся нам з історії страшні **часи татарських наїздів** на наші землї. Пригадуєть ся нам се, як дикі Татари убивали наших людий, а инших забирали в неволю. Все наше тоді нищено, навіть те, що було найдорозше. Найблизшу рідню, родичів і дітий, навіть се розбивала татарська сила. Батька убивано, матір ішла з дочками в ясир, а синів або одна, або друга доля чекала.

Але се були часи, коли не говорено про поступ людства. Се слово було тоді ще незвісне. Тоді ще не говорено про братерство народів, тоді не було мови про союз народів, тодї не було міжнародного права, а цивілїзація ще низко стояла. Татари були ордою, яку уважано за пів-дику. Сей наїзд ішов тоді на нас від сходу.

Тепер іде на нас **наїзд від заходу;** сей наїзд, такийсамий страшний, як і татарський. Ріжниця тільки в тім, що тепер не пів-дикі Татари йдуть на нас і приносять нам смерть і знищенє, а Поляки, яких Европа рахує до цивілїзованих народів. І се робить ся в часї, коли бачимо заходи, що нарештї дати мир Европі, дати мир сьвітови; в часї, коли Европа має по страшнім знищеню відбудуватись.

Український нарід став теж до працї при сїй будові. Українська Народна Република, се діло рук його. Будова ще не скінчена, але вона будуєть ся гарно. Се признали між иншими і члени місій антанти, які перебували на Україні. Ся наша будова, ся наша република мала би принести українському народови **демократичний лад на підставі суспільної справедливости.** Ми мали теж нашою працею причинитись до будови Европи; ми мали на думці на сїй територїї, де жиє український нарід, створити нове житє, житє, звязане з поступом людства.

Але сього нам не дає зробити **польський імперіялїзм.** Узброєна антантою польська армія йде на нас і нищить усе те, що ми збудували. Замісць гарної будівлї має бути **руїна,** бо так хочуть польські імперіялїсти, так хоче сього **польський сойм,** зложений з представників **усїх суспільних верств польського народу.** І деж подїлись польські партії, які раді називати себе поступовими? Деж подїлись ті Поляки, які домагали ся відбудованя Польщі в імя справедливости?

Польща відбудована. Відбудували її не Поляки, а чужі. Німці поставили фундамент під польську будову, а антанта її далї будує. Але коли стала ся справедливість Полякам, то чиж на те, щоби Польща була **гнїздом мілїтаризму й національної ворожнечі? Чиж ся нова Польща, загорнувши українські, литовскі, білоруські і німецькі землї, має бути наслїдницею Австро-Укгорщини чи Росії?** Чи на се повстала Польща, щоби вона була **причиною нових воєн в Европі?**

Сього не може нїколи бути. Проти такої Польщі буде боротись український нарід аж до послїдної каплї крови, бо така Польща приносить йому національне і суспільне поневоленє. **І таку Польщу,** збудовану на кривдї українського народу, **звалить наш нарід таксамо, як се він звалив її в XVII столїтю, витворивши у себе те, що ми називаємо Хмельниччиною.**

Але се означало би, що у **східній Европі потече ще богато людської крови, що тут початок нових, страшних воєн.**

Український нарід не бажав би таких воєн; **він бажав би в мирі жити з усїми своїми сусїдами,** але тільки тоді, коли йому буде можливим жити своїм житєм, **без політичного і суспільного поневоленя.**

(„Шлях").

В кождій українській хатї повинна находитись часопись „Свобода".

ДО ВСЇХ УКРАЇНЦЇВ, МАЛОРОСІВ І ХАХЛІВ.

(„Українець на Зеленому Клині").

Ви, хахли, що загубили рідну річ у чужій школї, церкві, в чужих хазяїв і в своїх перевертнів-землячків, у суді, по канцеляріях, у війську, по містах, зелїзницях, на почтї, скрізь, де закони й сила пануючого в державі народу чіпляють ся до людий приборканого роду і племени: що через сьмішки з їх української справи від того сорому швидше кидали в забутє свої рідні слова і переходили на чужі; що в темноті своїй не прučаючись ішли за наукою чужих людий, здирщиків вашої української кишенї, вашої землї, вашого хлїба і заробітків, а разом і з вашої думки, вашої правди, закона, звичаїв, поглядів, вашої волї, сили і вдачі; що кидали свої прадїдівські землї через свої злидні і широкі чужі лани і бариші і тїкали в сьвіт за очи на нетри й болота, на сумні тумани, і невеселий клїмат, а тепер журите ся за рідним степом і веселим лїсом.

І ви, Малороси, що співаєте рідних пісень у бісїдї, танцюєте деколи гопака, споживаєте млинці і вареники, не цураєте ся горівки, напинаєте сиві шапки, вбираєте ся в малоросійські костюми на театральні вистави та розвішуєте рушники в хатї, натякаєте про Шевченка, слухаєте колядки і щедрівки і другі звичаї рідного вам малоросійського симпатичного народу, що непереможним жалем ворушать вашу память про дитячі годи, гойдають думку і вдачу; ви, щоб втекти від війска, ходите до „Рад" за українськими посьвідченями (пашпортом) і постановляєте на численних зборах кольонії не втручатись у внутрішну боротьбу Росіян-Москалїв і гуртуватись, як є охота, в національне війско для потреб української держави; і що горнулись тисячами до громад на свитаню революції щасливі, довольні, покладаючи віру, що гуртом вернуть перші права свої поневоленого українського народу, знищать злидні і командованє хазяїв і що тепер десь подїли ся, кудись пощезали: одні, біднїйші і темнїйші, пійшли на хазяїв одностайно з Москалями, занехавши національне визволенє, другі, заможнїйші і осьвіченїйші, перекинули ся до других партій московських, аби захистити маєтки і заробітки, зневірившись у силї національній, треті спекулюють — баришують чи то своїм коштом, чи громадським, четверті полїзли на українську піч.

Та заразом і ті, що зрідка купують українську ґазету, поки вона сьвіжа, і кепкують межи своїми людьми і чужими з її не Шевченківської мови, і гудите і лаєте, і маєте московську мову за найкрасшу і найбогатшу на всїм сьвіті великім, бо другої-ж мови ніяк не второпаєте, нецікаві ви люди, що кидають у шапку на прилюдних зборах, де серце теплїйшає, коповика або рубля, або беруть 10-рублевий пай на видавництво в той час, як дають тисячі карбованців на чуже слово й письмо, забуваючи, що „на сторожі коло нього (меньшого брата) поставлю слово", українське слово, казав Шевченко, алеж заповіти Шевченка тільки співають ся, а поправдї своє слово рідне сї людцї мають за старця, що ходить попід вікнами і якому жінка з хати виносить борошенця, жменю пшона і 5 до 6 картофлин, а чуже слово то заробіток, комерція, то пан великий, якого з коляски запрошують у хату і садовлять на покутї і частують марципанами; що ходять на Шевченкове сьвято і плачуть над піснею рідною, виходять на театральну сцену заспівати пісню, проказати вірш, заграти жарт, кумедії, драми, твердїйші за Малоросів Українцї, що подїлили ся, як і всї язики в Росії, на два табори: націоналїстів й інтернаціоналїстів і ворогують словами, вдаванєм політиків, адмінїстраторів, діячів, з яких найклятійші не обминають жадної збірки, щоб не пообтирати там стїни; що вимагають відразу заведеня національного війска лякати ворогів, заложеня щоденної ґазети завбільшки найбільших чужих ґазет і модерної друкарнї і своєї держави чи краю Далеко-Східного, витріщивши очи на програми, а не бачучи в себе під носом „дванайцяти язиків" і чужих коштів.

І на останку „меньший брат" у слободі: хлїбороб-хазяїн і наймит на зелїзниці (чугунці), охотник (ловець), пасічник, рибалка і дроворуб, що йдуть у слїд місту; що на зїздах мовчать, думають за землю й заробітки, покладають ся на когось одного, гарного чоловягу, що приїхав отсе з міста і про якого кажуть, що він тягне руку за людьми, а на себе не мають надії; якими всяке з міста гордує, командує.

До всїх вас, чотирох мастий людий, з вашими вадами й хибами, з вашою тимчасовою прихильностию і невеличкою помочию, звертаємось отсим піддержати все кріпше і кріпше друковане рідне слово, щоб встояти перед другим словом і духом, другою силою і правдою і волею другою, які заснували наш розбурханий нарід на Зеленім Клині павутинєм другої культури так, як нїколи доси. Підворуште свою сьвідомість і гляньте навкруги і вам стане невимовно жаль розбитих великих надій і запальних сподївань на скорочасне заведенє в своїй хатї своєї сили, правди і волї. Зістали ся малі надії, малі дїла і сподїваня, від яких серце не бєть ся, не колотить ся в грудях, і думка не вилїтає рій за роєм, не переходить за обрій насушного на сей день житя й інтересів.

Переводьтесь, люди добрі, у висшу клясу, з хахлів у Малороси, з Малоросів в Українців, з Українців ставайте, як Чехи, або Жиди, тільки не спіть, не журіть ся, ґазета вам допоможе в сїм сьвятім дїлї; тепер саме місяць травень (май) і дїти по школах переводять у висшу клясу, то й ви за дїтьми! Вчіть ся, читайте і своє і чуже, до свого прикладайтесь, приміните ся до культури, бо без сього дива-науки, без своєї ґазети лихо вам буде! Загребуть, заклюють і память сработна за вас забудеть ся!

ПРОТЕСТАЦІЙНІ ВІЧА.

21. Бінґгемтон, Н. Й.

Дня 25. червня 1919 відбули ся загальні збори Українців в Бінгемтон, Н. Й. Збори отворив А. Кулик короткою промовою, поясняючи цїль зборів і закликав зібраних, аби вибрали предсїдателя до перепроваджуваня зборів. Більшостию голосів зістав вибраний тов. Т. Смик предсїдателем. Предсїдатель заняв місце і подякував присутним за довірє. На секретаря покликав А. Кулика. Дальше вкоротцї зясував теперішні події в нашій вітчинї, в старім краю, пояснив, які кривди творять Поляки нашим братам і сестрам, як несправедливо загарбують наш край під своє пановане і попросив присутних, аби забирали слово і вели дискусію в тій справі.

Тов. П. Пилюк забирає слово і питає предсїдателя, яка причина тому, що Поляки такі ласі на наш край. Предсїдатель відповів, що він про се вже казав, але ще раз скаже, що причина в тім, що Поляків кортять українські галицькі нафтові поля, а друге те, що хотять пімститись на Українцях за те, що вони відібрали всю землю в польських панів. Поляки хотять її назад їм привернути.

Потім забрав слово тов. Ткачук, поясняючи, що нам не треба богато над тим розводитись, лише треба остро запротестувати, а найліпше булоб зробити демонстрацію по улицях і сим доказати, що пан Падеревский бреше, коли пише в американських ґазетах, що Українцї не опирають ся польським війскам, а принимають їх з утїхою як своїх освободителїв. Відтак тов. Миник забрав слово, поясняючи, що в нас демонстрацію не добре буде робити, а причина в тім, що в нас в Бінґгемтон Українцї є розбиті на кілька таборів і в демонстрації не схотять брати всї участи. Як має вийти горстка людий на улицю і зробити недобре вражінє, то ліпше не йти, а ухвалити протест і вислати телеґрафічно до Вашінґтону і Парижа.

По довшій дискусії, в котрій забирали ріжні товариші голос, порішено не робити демонстрації тому, що в нас є замале число людий. Зате ухвалено вислати дві телеґрами з протестом до Вашінґтону і до Парижа до мирової конференції. На се зараз вибрано комісію до виготовленя резолюцій, в яку увійшли слїдуючі товариші: П. Ткачук, С. Лех, Т. Смик, А. Кулик, Т. Піндзьола, М. Ґулячок і М. Чарнецький.

Дальше ухвалено скликати другі збори на день 5. липня, на котрих то зборах маєть ся прочитати резолюції, щоби загал рішив, чи добре або нї, а відтак вислати. Потім заряджено збірку на покритє коштів висилки телеґрам, на що товариші зложили $33.50.

На тім предсїдатель замкнув збори і товариші розійшлись домів.

Дальше дня 5. липня скликано другі збори, котрі отворив тов. А. Кулик і покликав присутних, аби вибрали предсїдателя до перепровадженя зборів. Предсїдателем зістав вибраний тов. П. Ткачук, а секретарем тов. Т. Миник. Предсїдатель в пару словах сказав, що всї знають, на що сї збори нинї скликані і взвав присутних, щоби заховувались спокійно, а секретар прочитав вироблені резолюції. Резолюції принято з деякими поправками:

To the Peace Conference, Paris.

American citizens and immigrants of Ukrainian descent assembled at a special meeting in Binghamton, New York, July 5th, 1919, protest against the decision of the Peace Conference allowing General Haller's army to invade Ukrainian lands in Eastern Galicia and consider this decision contrary both to the principles of self-determination of nations and to all principles of humanity. We request that the Polish troops be withdrawn at once from Eastern Galician Ukraine and these lands freed from Polish aggression.

Peter Tkachuk, Chairman,
Theodore Mynyk, Secretary.

До Вашінґтону була вислана телеграма на руки голови сенатської комісії сенатора Лоджа, як слїдує:

To Senator Lodge,
Washington, D. C.

Allow us to inform you that the following cablegram has been sent to the Peace Conference, Paris.

American citizens and immigrants of Ukrainian descent assembled at a special meeting in Binghamton, New York, July 5th, 1919, protest against the decision of the Peace Conference allowing General Haller's Polish army to invade Ukrainian lands and consider this decision contrary both to the principle of self-determination of nations and to all principles of humanity. We request that the Polish troops be withdrawn from Galician Ukraine, and these lands freed from Polish aggression. We also request that Rumanian troops be withdrawn from the part of Bukowina, populated by a majority of Ukrainians. Ukrainians will never consent to Polish or any other alien domination.

Peter Tkachuk, Chairman,
Theodore Mynyk, Secretary.
238 Clinton St., Binghamton, N. Y.

На протест, висланий до сенатора, прийшла отся відповідь:

United States Senate,
Committee on Foreign Relations.
Washington, July 7, 1919.

Ukrainian Societies,
Binghamton, N. Y.

My Dear Sir:—

I have received your telegram of the 6th in regard to Ukrainia and shall be glad to refer it to the Committee for consideration.

H. C. Lodge.

Тепер таксамо ми, бінгемтонські Українцї, взиваємо від себе всїх Українців в Злучених Державах, в кого тільки бєть ся українське серце за своєюріднею в нашім ріднім краю, над котрою польські імперіялїсти так невинно знущають ся, піднести свій голос протесту і тимсамим доказати, що ми не годимо ся на таке трактованє наших рідних братів і сестер і таксамо не годимо ся, аби польська шляхта задля свого добра загарбувала наш рідний край під своє капіталїстичне пановане і що Падеревский бреше, коли пише в американських ґазетах, що українські селяни в східній Галичині принимали і витали польське війско як своїх освободителїв. Своїм протестом ми можемо доказати польську брехню. Українські робітники і селяни потрафлять самі собі порадок завести без польських панів.

Теодор Миник, секретар.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

УРЯДОВЕ ПРИЗНАНЄ ДЛЯ ВИДАВНИЦТВА „СВОБОДИ".

Із Скарбового Департаменту (Другий Федеральний Резервовий Дистрикт з осїдком в Ню Йорку) ми одержали отсе письмо:

New York, July 10, 1919.

My dear Sir:—

Your faithful and loyal service in the Ukrainian Division of the Foreign Language Bureau of the United States Government Loan Organization during the period of the World War has come to an end with the International Agreement on the Peace.

In the Foreign Language Bureau you have had the distinction of rendering a special service for the United States of America. It has been the most unique institution encouraged by any government in the history of mankind. All the racial groups, Americans of foreign origin, have worked not only together for the same purpose, but independently each in their respective field. You have, therefore, participated with the Foreign Language speaking peoples from all parts of the globe in the promotion of the cause of our mutually beloved America. Your efforts did more for practical Americanism and the nationalization of the admixture of the racial strains in the United States than any other work the nation knows of. I am certain your co-operation would not be lacking in the future under similar circumstances.

The dawn of a new era has opened and it becomes the duty of all Americans to generously co-ordinate their efforts in assuring the peoples of all countries in the World a secure and happy future.

As a special mark of recognition, the Treasury Department of the Government of the United States asks me to bestow the enclosed commemorative medal upon you. In addition, you will receive a certificate testifying to your special effort with the signatures of the officials who directed the financial enterprises of the United States Government during the course of your patriotic volunteer service.

With deepest appreciation of your friendly and resultful labors,

Sincerely,
JOSEPH HARTIGAN,
Manager, Foreign Language Bureau, Second Federal Reserve District.

Publisher of Svoboda,
Jersey City, N. J.

В тім письмі управитель чужомовного бюра другого федерального резервового дистрикту, п. Йосиф Гартіґан, дякує „Свободі" за її льояльність і услуги підчас продаваня правительственних бондів свободи в часї великої всесьвітної війни, яка щойно тепер закінчила ся підписанєм мирового договору. Яко доказ признаня за її працю „Свобода" дістала із скарбового департаменту правительства Злучених Держав відповідну похвальну грамоту і медаль, зроблений із забраної від Німців в часї війни гармати.

Марія Конопніцка.

ПІСНЯ ПРО РІДНИЙ ДІМ.

(З польської мови переклав **Олесь Жихарев**).

Ти любиш дім, свій рідний дім,
Що в лїтну ніч, весь в срібній млї,
Вартує сон мешканцям всїм,
Твій гоїть сум, твої жалї?

Ти любиш дім, старий той дах,
Що байку зна о давних днях;
Хитких ворїт старий поріг,
Що зустрічає шумом вільх?

Ти любиш дім, солодкий дух
Скошених трав та жовтих нив,
Дух рідних лип, їх шум та рух,
Квітки шипшин і груш і слив?

Ти любиш дім, твій темний бір,
Що повний мрій, що повний дум;
Степів, ланів безкрайний шир,
І бурі зойк і вітру шум?

Ти любиш дім, свій рідний дім,
Що в час негод, в зневіря днї,
Коли гудів раз-по-раз ґрім, —
Розвіяв геть думки сумні?

**Коли так любиш й хочеш ти
Хлїб їсти свій з ланів твоїх, —
То й треба дім свій берегти,
Тримати серце в стїнах сих!**

В РЕСТОРАНІ ПО 1. ДЖУЛАЯ.

Гість (американський нарід): Я замовив вино, не воду!
Вейтер (закон): Так, добродїю, але то сей ваш сусід (прогібішеніст) казав вам принести води.

НАЧЕ КАЗКА.

Колись воно так бувало, що мені казали казки. Ріжні вони бували, богато в них бувало неправди, а мені, малому, здавало ся, що то так і було, всї оті змії-гориничі, вовки, відьми і все инше. Потім я підріс, виріс, нераз роздумував над тими казками і додумав ся до того, що казка, хоч би і яка неправдива, а всеж таки повинна мати з чогось свій початок.

Так, з бухти-барахти, нічого не появляєть ся на сьвіті. Усему повинна бути причина. Значить, казка має свою причину.

Тепер ось, маючи причину, я хотів би розказати вам одну „Наче казку", яку наші правнуки будуть казати своїм внукам, а нашим, і не знаю вже, як їх назвати, найправдивійшу казку. Ті, звичайно, її слухатимуть, цілими ночами не спатимуть від страху, а потім і не повірять, що колись їхні прапрадіди, чи як вони там звати-муть нас, усе те пережили.

Так от слухайтеж мою „Наче казку", яка в 2369 році, примірюм, стане справжною казкою:

Жила собі на землі одна держава. Звалась вона „Підстав морду, коли тебе бють". Кругом неї, як і тепер, були теж держави: „Зелізний кулак", „Гнила колода", „Червона шапка", „Жовта макака". За сими державами були „Наче люди" і „Морська держава", а геть аж за морем була „Найкрасша держава". Одного красного дня привелось усім тим державам воювати між собою. Спершу почалась війна між „Гнилою колодою" і „Гірським сучком". „Підстав морду" не витримала і таки підставила її, а „Зелізний кулак", побачивши, що можна бити, розмахнув ся і — бабах! по морді, аж іскри посипались. А треба вам знати, діточки, що „Підстав морду" була держава вельми неабияко. Вона була здоровенна-здоровенна, так що й не знати, кілько вона мала землі, а до тогож на тих землях було кілька десятків ріжних народів, з яких кождий числив найменьше по кількасот тисяч людий, а то все їх рахували мілїонами й десятками мілїонів. Правили ними, сим збродом, цар і кількадесять його прибічників, яким тепло жило ся коло нього. Вони довгими роками крутийства й обману добили ся того, що нарід у їхній державі став заляканий, з горя пив горівку цілими барилками і мовчки підставляв свою шию, коли хто з панів хотів ударити по ній. Від того й назвали пани свою державу „Підстав мордою".

Чи довго вони там воювали, чи ні, але богато людий з „Підстав морди" попали у полон, де їм довело ся жити так, що в першій-решт з колишних людий поробили ся мощі, хоть зараз обмий троки і прикладай ся до них. Се такий був їх зверхний вигляд. Духово вони виглядали теж-кепсько, бо полон розлучив їх з ріднею. У многих залишились жінки і маленькі діточки і туга за своїм краєм не давала спокою сим живим мощам; з кождим днем сушила їх все більше й більше.

Коли то вони були у полоні, піднялась у „Підстав морді" революція. Зворохобили ся мужики, перестали підставляти свої шиї під панські кулаки і поскидали і царя і панів і всіх їхніх прислужників. Здавало ся їм, що заживуть вони між собою гарно й по хазяйськи, але скоро почали сварити ся, бити ся між собою, поперебивали один другого, і все не могли помирити ся, бо між ними хотїли встановити лад, в якім „все твое — є моїм, а мое — теж мое, а тобі дулю". Се очевидно не могло статись і тому й били сь вони.

Пани до всього того придивлялись і чекали часу, коли нарід перебє один другого і тоді щоби подобивати й рештки, які ще там залишились. Вони знали, що тоді легко буде спровитись із „восставшими рабами".

А в полоні нарід увесь той час нудьгував, даремно чекаючи того часу, коли він піде додому відпочити коло своєї рідні. За те, щоби повернутись до дому, до свого нещасного хазяйства, він не знати що дав би. Хитрі пани, підмітивши се, взяли і вдарили по сій живій струні. Загула вона; на ріжні лади загула. Одні гули, що не треба їхати, другі, що инакше до дому не поїдеш. А до тогож і пани, забувши сором, не маючи жадного милосердя до вимучених полоном мощів, почали лякати їх, що коли, мовляв, вони й справді не поїдуть їм помагати, то їх так і не вивезуть.

Що тут робити? Бідолашні невільники були між двома огнями, та ще й знизу припікало їх. І от вони теж почали ворогувати між собою. Забули про те, що вони всї однаково нудять ся, забули про те, що всіх їх порідняла одна нещаслива доля і зненавиділи один другого. Особливо се видно було на тих, що піймались на панську вудочку. Сї більше розумних і розсудливих в ложці води втопилиб. Вони не могли зрозуміти, що вони таки й топлять їх, але крім них і всю справу освободження народу.

Добре. Ось через якийсь час поїхали панські прибічникимощі помагати панам нищити революцію. Їм казали, що вони будуть робити одно, а стали творити зовсім инше. Народу в колишній „Підстав морді" залишилось мало і скоро пани одержали верх. Поставили нового царя, завели нові порядки і кажуть прибічникам-мощам: „Ви добре виконали свою службу. Ось вам новий цар, радуйте ся на него дивлячись, бо се вам, рабам, є найкрасша заплата — побачити царя. А тепер підставте морду його величеству, хай вдарить". Тут то побачили мощі, що їх обманили, що вони продали і своє щастє і свободу, продали батька й матір, продали й тих, з якими вони їли одну пайку. І за що продали? За мордаса його величества!

Заплакали мощі гіркими сльозами, та вже було запізно: держава знов почала звати ся „Підстав морду" і знов у ній пішли старі порядки, але в сто раз лютійші ніж були раньше.

Так от, діточки, що колись було на сьвіті. Тепер воно дивно нам, здаєть ся казкою, а се є чиста правда.

Синежупанець.

ЯК НАЗИВАТИ МІСЯЦІ ПО УКРАЇНСЬКИ.

Позичаємо з чужих мов назви місяців, коли в нас є свої. Наші назви місяців творили ся в давну давнину і відбивають рідну нашим людям природу. Вони не величають римських богів (Янус, Феб, Марс), ні римських царів (Юлій, Август), ні не є простим численем місяців по порядку (септембрій — семий, октобрій — осьмий, новембрій — девятий, десембрій — десятий) і т. и. Наші назви місяців такі:

Январь — **січень** (січуть морози.

Февраль — **лютий** (лютий холод).

Март — **березїль** (береза набухає).

Апріль — **квітень** (починають цвисти квіти).

Май — **травень** (земля вкриваеть ся травами).

Юнь — **червень** (червоний, ростини квітчають ся червоною барвою).

Іюль — **липень** (цвите липа).

Август — **серпень** (серпам робота).

Сентябрь — **вересень**.

Октябрь — **жовтень** (дерева жовкнуть).

Ноябрь — **листопад** (падає листє з дерев).

Декабрь — **грудень** (замерзає земля береть ся грудкою).

Як бачимо, всі наші назви місяців пристосовані до нашої природи і клїмату. І цікаве ще й те, що наші місяці творили самі би по новому стилю.

УКРАЇНСЬКІ ВІЧА І МАНІФЕСТАЦІЇ.

УКРАЇНЦІ В ДІТРОЙТ І ОКОЛИЦІ!

Польська дика орда, загарбавши нашу Холмщину, Волинь і Галицьку Україну, допускаєть ся над нашим народом найстрашнійших злочинів, про які досі ще сьвіт не чував.

Ляцькі злочинці арештують, убивають і вішають тисячі наших визначних людий, громадянських діячів, духовенство, робітників і селян.

Розбішені Ляхи-кати розстрілюють без засуду навіть немічних, сїдоглавих старців.

Ляцькі розбишаки насилують наші жінки, сестри й дівчата.

До кровавої розправи з нашими віддавнами ворогами повстала ціла Україна.

Найновійші вісти з рідного краю доносять, що до боротьби за волю, землю й права українського народу пійшли вже навіть наші матери, жінки, сестри й малі діти.

Се є явний доказ перед цілим сьвітом, що нашим братям красша є смерть, ніж польська неволя.

Український Народе!

Нам не судило сї стати побіч нашіх борців в лютім бою і положити наші голови за волю рідного краю. Не судило ся нам своїми власними грудьми заступити цілий лютий дикій орді дорогу на нашу рідну землицю. Не судило ся нам підставити свою грудь, щоб заступити груди старого батька, неньки або діток маленьких перед шаблюкою дикого „рицеря".

І що-ж, народе? Сидїти нам з заложеними руками і плакати? Чи маємо мовчати, коли мирова рада віддає нас в польську неволю? Чи не є нашим, сьвятим обовязком як найострійше запротестувати перед цілим сьвітом против ляцьких злочинів і знущань над нашим народом?

Українська Громадо!

Манїфестаційний Комітет в Дітройт, Міш., виєднав у місцевих властий дозвіл на демонстраційний похід, котрий відбудеть ся слідуючої неділі, 27. липня б. р., точно о годині 4-тій пополудни.

Збірним місцем походу буде Grand Circus парк, в самім центрі міста, при улиці Woodward. Похід піде улицями Woodward, Jefferson і Brush до St. Andrew галї при ул. Congress, де відбудеть ся велике манїфестаційне віче.

Хто живий, спіши до походу! Ставай в ряди кождий, в кім кипить козацька кров!

Старці, жінки і діти! Спішіть громадно всі „аби показати сьвітови, що ми нарід живий, що ми любимо і цінимо волю понад власне жите! Покажім сьвітови, що вони ми живі, не позволимо нікому знущатись над собою! Піднесім такий могучий і голосний протест, аби його почули ті, які віддали нас Ляхам!

Нехай почують і ляцькі злочинці, що в нас живе ще дух Гонти й Залізняка!

Нехай також почують наші голос і наші брати за морем і нехай знають, що й ми готові положити свої голови за рідний край.

Проч з ворогами на українських землях!

Манїфестаційний Комітет.

ВПЛИВ ГЕОГРАФІЧНИХ ОБСТАВИН НА ІСТОРІЮ ПОЛЬЩІ.

В історії кождого народу відіграє чимало ролю природа, а власне географічні обставини, в яких приходить ся жити даному народови. Се видно також в історії Польщі. І тому, як що ми хочемо розуміти польську історію, нам треба все мати на увазі географічні обставини, в яких знаходила ся Польща.

А хочемо говорити передівсім про географічні обставини на сїй території, яка була заселена польським народом і яку ми можемо називати польською територією. Про сусідні території, отже про українську передівсім, прийдеть ся нам сказати лиш о стільки, о скілько се конче потрібне для зрозуміня польської історії.

Отже польська територія, так як вона представляла себе в перші часи польської історії, значить до часів унії Польщі з Литвою в 1386 році, обіймала цілий Шлеск, так зване королївство польське, в границях, яке воно мало під російським пановане, з вимком однакож Підляша і Холмщини, і врешті західну Галичину. Тим способом границя Польщі від заходу йшла поза горішною і середущою Одрою і зближалась до долїшної Одри, а на сході йшла недалеко від середущої Висли, а опісля долїшним Сяном, зіставляючи однакож ріку Сян українській етнографічній масі. Від півночі границя йшла рікою Нідою і поміж мазурськими озерами, а від полудня йшла вона Карпатами, зіставляючи східну їх частину в західній Галичині Україні.

От і маємо польську територію. Поза її границями не було аж до XIV століття Поляків, не рахуючи розумієть ся одиниць, і тільки на півночи, в так званій тепер західно-пруській провінції, зробила польська кольонізація поступи, згладжо славянські і литовсько-пруські племена, які там мешкали, спольонізувались у значній части. Се було немов вирівнанем втрати, яку потерпіла польська етнографічна маса на Шлеску, який в західній своїй части підпав під вплив німецької германізації.

З сего бачимо, що польська територія аж до XIV століття була не дуже велика й вона була на половину меньша від тодішної української території (а українська територія була тоді більше ніж на половину меньша від сучасної української етнографічної території). Та взагалі польська територія дуже нагадувала своїми розмірами середну Европу, більше ніж східну з її великими просторами.

Учені географи уважають польську територію чимось посередним між середною і східною Європою, бо ся територія вяжеть ся досить сильно з обома частинами Европи і не має своїх особливих географічних черт, які вирізно виріжняли би її від сусідних територій. Низини польські, се немов продовжене українського Полїся з одного боку і німецької низини з другого. Польські гори дуже подібні до німецьких гір і збудовані з подібного матеріялу. А граничні гори Карпати вяжуть знов польську територію з Україною. Ріки своїм виглядом теж більше нагадують німецькі ріки ніж українські. Вони взагалі меньші від українських, а найбільша польська ріка, Висла, не може рівнати ся з величиною нашого Дніпра. Клїмат польської території є чимось посередним між клїматом середної Европи і східної. Тесаме треба сказати про ростини. Врешті край не визначаєть ся особливою плодовитостию і в сїм згляді він подібний до німецької території. Такої урожайної почви, як на Україні, тут не богато.

Коли взяти під увагу разом усе тут сказане, то виходило би, що нарід, який проживав у таких географічних обставинах, мусів бути чимось посередним між народами східної і середної Европи. Його жите мусїло вязати ся з одними і другими. І дійсно се бачимо в польській історії. Польща дістає цивілізацію з заходу, відси вона приймає християнство, відси приймає господарський лад; але з другого боку її політичний лад більше подібний до нашого ніж до ладу західної й середної Европи. Сю двоїстість у польській історії видно теж і в польській політиці. Польська державна політика звертала ся то на захід, то на схід.

В перших століттях польської історії переважає західна політика. Тоді Польща звертає головну увагу на свої західні границі і оборона західних польських земель, а навіть приєднане нових земель в сїй стороні уважаєть ся польськими політиками найважнійшою справою. Тоді бачимо боротьбу Польщі з Нїмцями, Чехами й народами, які мешкали над побережем Балтійського моря. Але чим далі, тим більше звертаєть ся польська політика на схід, а почавши від XIV століття напрям польської політики здобуває переваґу. І тут власне виступив імперіялізм в польській політиці. Але що він розвинув ся власне у східніх напрямі, то причина сього лежала не тільки в сїм, що на заході, з боку Німців і Чехів, натрафив він на більші перешкоди ніж на сході з боку Українців, Білорусів і Литовців, але ще й тому, що географічні обставини на сході, а власне урожайність українських земель потягала за собою польську шляхту, яка сподівала ся там придбати собі добра.

Дуже важною обставиною було те, що Польща не мала природних границь ні від заходу, ні від сходу. Се було причиною, що Польщі не легко було боронити ся з обох сих сторін. Природа не ставала їй в сїм згляді в пригоді. Але з другого боку се улекшувало їй офензиву в обох сих сторонах, як тільки котрий з сих сусідів не показував більшої сили. Найлїпше се бачимо у всіх війнах, які провадила Польща на сході.

Колиб може кому не було ясне велике значіне сього факту, що Польща мала отверті границі з трох сторін, і уважав се справою меньшої ваги, то він се зараз зрозуміє, коли візьме на увагу полудневу границю Польщі, а власне Карпати. Вони були перешкодою як в поступі польської кольонізації так і в торговельних зносинах, а се було причиною, що як з одного боку не було тісних взаємин між Польщею й Угорщиною, так з другого боку не було між ними суперечних інтересів.

Історія показує, що Польща й Угорщина, переділені карпатським валом, ішли нераз згідно у своїй політиці, з чого вийшла польська пословиця, що „Поляк і Венгер два братанки". Се споріднене не мало нічого спільного з кровним спорідненем, бо звісно, що Поляки є Славянами, а Мадяри рахують ся до фінсько-турецького племени. Алеж природа „збратала" сї два народи тим способом, що вона поставила між ними перегороду.

Даренко.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

МОНЕССЕН, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 338, повідомляє своїх членів, що північний мітинг відбудеть ся в неділю, 27. липня, о годині 2-гій пополудни. Просить ся членів, аби кождий явив ся на сей мітинг, бо є важні справи до полагодження. Пригадуєть ся довгуючим членам, аби вирівнали свої місячні вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. Неявивший ся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — П. Янковський, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Північний мітинг братства св. Петра, від. 379, відбудеть ся дня 30. липня б. р. в церковній гали при ул. Ірі і Робей, о 7-мій годині вечером. — М. Паньків, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 159, повідомляє своїх членів, що мітинг відбудеть ся в суботу, 26. липня, о 7-мій годині вечер, в церковній гали при 7-мій улици. Всі члени мають на тім мітинґу явити ся, бо є важні справи до полагодження, між иншими справа народної манїфестації. Котрий член не явить ся на тім мітинґу, заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. — Я. Бейко, секр.

ПІТСБУРҐ, ПА. Бр. св. Івана Христителя, від. 96, повідомляє всіх своїх членів, що мітинг відбудеть ся в неділю, 27. липня с. р., точно о годині 2-гій пополудни. Всї місцеві і позамісцеві члени мають явити ся на тім мітинґу, бо є важні справи до полагодження. Будемо принимати нових членів до братства і до У. Н. Союза після статута. — О. Реть, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Николая, від. 106, буде мати мітинг дня 27. липня в гали парафіяльній зараз по Службі Божій. Всі члени мають прийти на сей мітинг сама і з привисати свої жінки і діти, бо то не є мітинг діточий ані жіночий, але мітинг братський. Тож просить ся, щоби кождий член прибув сам, бо від жінок і дітий грошій не буде відбирати ся. Неприсутній на тім мітинґу член може бути суспендований. На тім мітинґу будуть полагоджувати ся дуже важні справи. — М. Шаран, секр. фін.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Бр. св. Василія, від. 339, повідомляє своїх членів, що місячний мітинг відбудеть ся в неділю, 27. липня, в домі Укр. Громади на Саўті, під ч. 610 Савт Американ Стр. Просить ся всіх членів явитись як один, бо є дуже важні справи до полагодження. На сїм мітинґу будуть ся принимати нових членів до братства і до У. Н. Союза після статута. — І. Сорока, предс.; І. Сорока (син Михаїла), кас.; В. Скольський, секр.

Наша газета є присьвячена робітничій справі. Доля та судьба нашого робітника лежить нам на серци передівсім. Не дбаєм о зиск, тільки о твоє добро, мученику праці! — Пренумеруйте „Свободу"! („Свобода", число 1-ше, 15. вересня 1893).

УКРАЇНСЬКІ ПРОТЕСТАЦІЙНІ ДНІ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

В днях 15. і 22. червня 1919 р. вислали каблеграми до урядової американської делегації в Парижи і телеграми до міністерства заграничних справ у Вашінгтоні отсї українські організації, товариства й інституції (цифра на початку означає число порядкове, а цифра при кінци означає скількість телеграм протестаційних):

1. Український Народний Комітет в Злучених Державах (1).
2. Український Народний Союз в Америці і часопись „Свобода" (2).
3. Товариство Холмських Українців в Америці (1).

Ню Йорк.

4. Ню Йорк: — У. Н. Комітет, У. Н. Громада, парохія св. Юра, товариства: Могильниця, Бобрецька Дружина, Запорожська Січ, Жеребецька Любов, Вільність в Америці, Вільні Козаки м. Львова, Злучність Родимців, Зоря, Теребовельська Поміч, Буковина, Свобода, братства: Апостольство Молитви, св. Володимира, св. Андрея, сестрицтво св. Ольги ч. 2, і Американсько-Українське Бюро (20).
5. Йонкерс: — Український Горожанський Клюб, товариство Подільська Січ, братства: св. Архистратига Михаїла, св. Івана, св. Андрея, св. Володимира (6).
6. Бруклин: — Парохія Сошествія св. Духа, каплиця св. О. Николая, товариства: Запорожська Січ й Українські Козаки, і братства: Пресв. Тройці й св. Вел. Димитрія й У. Н. Комітет (8).
7. Олбани: — У. Н. Комітет (1).
8. Амстердам: — У. Н. Комітет (1).
9. Асторія, Л. Ай.: — У. Н. Комітет (1).
10. Оборн: — У. Н. Комітет і тов. Запорожська Січ (2).
11. Бофало: — У. Н. Комітет і бр. св. О. Николая (2).
12. Когос: — У. Н. Комітет (1).
13. Елмайра Гайтс: — У. Н. Комітет (2).
14. Джемейка, Л. Ай. — У. Н. Комітет (1).
15. Гестінгс ан Гудсон: — У. Н. Комітет (1).
16. Горнел: — Український загал (1).
17. Літл Фолс: — У. Н. Комітет (1).
18. Матіток: — У. Н. Комітет (1).
19. Ланкастер: — У. Н. Комітет (1).
20. Норт Тонаванда: — У. Н. Комітет (1).
21. Оліен: — У. Н. Комітет (1).
22. Рочестер: — У. Н. Комітет (1).
23. Стейплтон: — У. Н. Комітет (1).
24. Сиракюз: — У. Н. Комітет і тов. Запорожська Січ (2).
26. Ром: — братства св. Михайла і св. Івана Хрест. (2).
26. Порт Джервіс: — У. Н. Комітет (1).
27. Спеона: — У. Н. Комітет (1).
28. Ютика: — У. Н. Комітет (1).
29. Вотервліт: — У. Н. Комітет (1).
30. Вудгейвен: — У. Н. Комітет (1).

Ню Джерзи.

31. Кемден: — У. Н. Комітет (1).
32. Картерет: — У. Н. Комітет (1).
33. Кліфтон: — Український загал (1).
34. Елізабет: — У. Н. Комітет, парохія, Українська Громада, тов. Запорожська Січ, братства: св. Володимира, св. Михайла, і сестр. Непор. Зач Пр. Д. Марії (7).
35. Джерзи Сіти: — У. Н. Комітет, парохія св. Петра і Павла, товариства, братства і сестрицтва (13).
36. Нюарк: — У. Н. Комітет, парохія, товариства, братства і сестрицтва (13).
37. Пасейк: — У. Н. Комітет, парохія, товариства, братства і сестрицтва (6).
3. Патерсон: — Тов. Тараса Шевченка (1).

Коннетікот.

39. Бріджпорт: — Український загал (1).
40. Іст Порт Честер: — У. Н. Комітет (1).
41. Ґлестонбури: — Український загал (1).
42. Гартфорд: — У. Н. Комітет (1).
43. Ню Брітен: — Український загал, братства і сестрицтва (6).
44. Меріден: — Український загал (1).
45. Ню Гейвен: — У. Н. Комітет (1).
46. Сімор: — У. Н. Комітет (1).
47. Савтпорт: — Тов. Тараса Шевченка (1).
48. Стемфорд: — У. Н. Комітет (1).

Пенсильванія.

49. Алентавн: — У. Н. Комітет, український загал, парохія, бр. св Михайла, і сестрицтва: Пр. Д. Марії і Непор. Зачатія (6).
50. Алтуна: — Український загал (1).
51. Ембрідж: — У. Н. Комітет (1).
52. Бервік: — У. Н. Комітет (1).
53. Карнеґі: — Товариства: Січ, Американсько-Українська Січ, Провидінє, Тараса Шевченка, парохія, братства: св. Петра і Павла, св. Івана Хрестителя, сестрицтва: Любов і св. Анни (9).
54. Котсвіл: — У. Н. Комітет, тов. Богдана Хмельницького і тов. Любов (3).
55. Дінсмор: — Український загал (1).
56. Еклей: — У. Н. Комітет (1).
57. Ірі: — Бр. св. Петра і Павла (1).
58. Фарел: — Український загал (1).
59. Форд Сіти: — У. Н. Комітет (1).
60. Монессен: — У. Н. Комітет (1).
61. Мікізпорт: — У. Н. Комітет (1).
62. Монт Юніон: — Відділ 107 Провидіння (1).
63. Нантикок: — У. Н. Комітет (1).
64. Найставн, Філядельфія: — У. Н. Комітет (1).
65. Френкфорд, Філядельфія: — У. Н. Комітет (1).
66. Філядельфія: — У. Н. Комітет, братства, сестрицтва і товариства (7).
67. Ню Александрія: — У. Н. Комітет (1).
68. Нортумберленд: — Український загал (1).
69. Монт Кармел: — У. Н. Комітет (1).
70. Мейфілд: — Бр. св. Василя Великого (1).
71. Палмертон: — У. Н. Комітет (1).
72. Пітсбург: — У. Н. Комітет на Савт Сайд, У. Н. Комітет на Норт Сайд, український загал на Іст Сайд (3).
73. Реймі: — У. Н. Комітет (1).
74. Ст. Клер: — У. Н. Комітет (1).
75. Скрентон: — У. Н. Комітет (1).
76. Сейр: — У. Н. Комітет (1).
77. Шенандоа: — Парохія і бр. св. Володимар (2).
78. Савт Бетлегем: — У. Н. Комітет, бр. св. Йосафата (2).
79. Тітусвіл: — Тов. Ів. Франка (1).
80. Тейлор: — У. Н. Комітет (1).
81. Вандерґріфт: — Бр: св. Петра і Павла (1).
82. Вест Істон: — У. Н. Комітет (1).
83. Вілксбери: — У. Н. Комітет (1).
84. Вест Нютон: — Український загал (1).
85. Шефілд: — У. Н. Комітет (1).
86. Шамокін: — У. Н. Комітет (1).

Іллінойс.

87. Шікаго, Савт Сайд: — У. Н. Комітет, тов. Вільна Україна, бр. Рожд. Пр. Богородиці, бр. Петра і Павла (4).
88. Сісеро: — У. Н. Комітет (1).
89. Іст Ст. Луіс: — У. Н. Комітет (1).

Делавар.

90. Вілмінгтон: — У. Н. Комітет (1).

Індіяна.

91. Вест Гемонд: — У. Н. Комітет (1).

Айова.

92. Олвейн: — Український загал (1).

Масачусетс.

93. Адамс: — У. Н. Комітет (1).
94. Дерфілд: — Тов. Галицька Січ (1).
95. Галойк: — У. Н. Комітет (1).
96. Бостон: — У. Н. Комітет, парохія, тов. Запорожська Січ, Пресв. Серця Христового і сестр. Неп. Зач. Пр.Д.Марії (5).
97. Сейлем: — Бр. св. Йосафата (1).
98. Істгемптон: — Український загал (1).
99. Мілвіл: — Український загал (1).
100. Тавнтон: — Тов. Тараса Шевченка (1).
101. Турнерс Фол: — Український загал (1).
102. Пітсфілд: — У. Н. Комітет (1).

Мішіґен.

103. Дітройт: — Тов. Запорожська Січ (1).
104. Гамтрамк: — У. Н. Комітет, Спів.-Драм. тов. ім. Івана Котляревського, тов. Просьвіта, бр. св. Михайла і парохія (5).

Міннесота.

105. Міннеаполіс: — У. Н. Комітет і тов. Зап. Січ (2).

Мізурі.

106. Ст. Луіс: — У. Н. Комітет (1).
107. Ст. Джозеф: — У. Н. Комітет (1).
108. Ст. Франсіс: — У. Н. Комітет (1).
109. Десłодж: — У. Н. Комітет (1).

Ню Гемпшир.

110. Манчестер: — Читальня Тараса Шевченка, Українсько-Американський Клюб, українське жіноцтво, український загал, бр. св. Івана Хрестителя, парохія (6).

Норт Дакота.

111. Ґоргем: — Український загал (1).

Огайо.

112. Клівленд: — У. Н. Комітет, парохія, товариства, братства і сестрицтва (10).
113. Юнґставн: — Українська громада, бр. Покр. Пр. Богородиці (2).
114. Акрон: — У. Н. Комітет (1).
115. Росфорд: — У. Н. Комітет (1).

Род Айленд.

116. Сентрал Фолс: — Від. 93 У. Н. Союза (1).
117. Вунсокет: — Український загал (1).
118. Менвіл: — Бр. св. Стефана (1).
119. Провіденс: — У. Н. Комітет (1).

Вісконзін.

120. Рейсін: — Від. 158. У. Н. Союза (1).

Мериленд.

121. Куртіс Бей: — У. Н. Комітет (1).

Орегон.

122. Портленд: — У. Н. Комітет (1).

Тексас.

123. Гюстон: — У. Н. Комітет (1).

Вест Вірджінія.

124. Вілінг: — У. Н. Комітет (1).

Вислано разом 249 протестаційних каблеграм до Парижа і 249 телеграм до Вашінгтону, після надісланих звітів. Є однак місцевости, котрі доси не надіслали повідомлень про висилку телеграм. Переглянувши сей спис, усі ті товариства, братства і сестрицтва, котрі вислали протестаційні телеграми, а котрих у списі тут нема, зволять як найскорше, до кінця липня б. р., донести про се до головної канцелярії Українського Народного Комітету, а їх подасть ся ще в часописях в другім виказі.

Звіти треба післати на адресу:

Ukrainian National Committee,
70 Fifth Avenue, New York City.

Павло Вікул,
секретар Канцелярії У. Н. Комітету.

РЕКОРДОВИЙ ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО НАР. СОЮЗА

за місяць червень 1919 р.

НОВОПРИСТУПИВШИЙ ВІДДІЛ.

Братство „Евхаристія", в Скрентон, Па.

В. 208. Бриндзя Михайло. Капчак Дмитро, Капчак Ксеня, Ковальчук Ілько, Ковальчук Магдалина, Машталяр Николай, Машталяр Андрій, Машталяр Магдалина, Машталяр Марія, Мрозовський Йосиф, Мрозовський Теодор, Мулик Николай, Пецеп Матвій, Прийдун Тимко, Солодкий Григорій, Солодка Евдокія, Стодиїр Яків, Стодиїр Марія, Хавтур Николай.

НОВОПРИСТУПИВШІ ЧЛЕНИ:

В. 1. Смалець Варвара, Мазур Михайло.
В. 2. Дубець Анастазія, Хомяк Ігнатій.
В. 7. Яцула Михайло, Яцула Катерина.
В. 14. Баль Михайло.
В. 24. Озарчук Григ., Озарчук Текля.
В. 27. Мигдаль Николай.
В. 28. Заходник Іван.
В. 29. Хомяк Іван, Кухта Іван.
В. 42. Гуцуляк Михайло, Чипіль Марія, Стецик Марія.
В. 48. Карбовнічек Стефан.
В. 55. Ґовда Петро.
В. 62. Бончак Іван.
В. 63. Урсяк Іван, Урсяк Зофія.
В. 65. Петенко Іван, Палепа Григорій.
В. 69. Забавчук Іван, Супик Стефан, Малик Михайло.
В. 76. Василик Семен.
В. 83. Федорович Михайло.
В. 86. Митренко Яків.
В. 93. Тріска Анна.
95. Згоба Катерина.
В. 99. Музика Анна, Лїбинська Рoзалія, Ковалишин Микита, Надільна Марія.
В. 102. Маланяк Юліян.
В. 126. Дронюк Григорій.
В. 130. Оруч Григорій, Придунь Марко.
В. 133. Постоль Іван.
В. 135. Савчинський Прокоп.
В. 136. Кер Йосиф.
В. 140. Кнауш Стефан.
В. 141. Сендеґа Омелян.
В. 153. Амброшкевич Олекса.
В. 154. Щерба Василь, Фуджак Теодор.
В. 158. Супик Теодор.
В. 170. Пелех Мих., Войтович Франко.
В. 172. Пасчишин Николай.
В. 179. Лебедь Михайло, Левицький Стефан, Міштурак Петро, Паньчак Петро.
В. 198. Паньчин Яким.
В. 210. Патшаковська Анна.
В. 213. Стахів Марія.
В. 218. Сарахман Григорій.
В. 221. Білинський Пилип, Городецький Михайло.
В. 223. Присташ Михайло, Пукіш Прокоп, Утриско Мих., Іващишин Варвара.
В. 229. Тарас Василь.
В. 239. Яцімірський Іван.
В. 241. Миськів Михайло.
В. 243. Гасюк Стефан, Костолович Мих.
В. 276. Антошик Катерина, Рудакевич Анастазія, Рудавська Ева, Делинко Іван.
В. 278. Головатий Андрій.
В. 283. Сохан Михайло, Єднак Василь, Яськів Петро, Лесик Петро.
В. 300. Кузьмінський Іван, Катинський Теодор.
В. 326. Кричкевич Стефанія, Кричкевич Григорій.
В. 349. Наґлє Юлія.
В. 351. Судійко Василь.
В. 363. Журавинський Андрій, Непорадний Григорій.
В. 370. Процький Прокіп.
В. 388. Яворська Юлія.

ЧЛЕНИ НАНОВО ПРИНЯТІ.

В. 5. Коршовський Михайло.
В. 19. Буртик Василь.
В. 24. Кушнїр Михайло.
В. 26. Дембський Мартин, Криско Анд.
В. 36. Лялька Ксеня.
В. 44. Нечистий Михайло.
В. 53. Климко Анастазія, Климко Ст.
В. 56. Стрілецький Данько, Лешко Григорій, Кмалчанов Єфрем, Фрей Прокіп.
В. 57. Гринїв Панько.
В. 58. Гречин Василь, Хоптяина Марія, Хоптяний Дмитро.
В. 59. Бойко Параска.
В. 57. Богдан Дмитро.
В. 89. Лусовський Василь.
В. 103. Ясенчак Антін.
В. 109. Щеґельський Іван.
В. 112. Терлецька Катерина.
В. 113. Наполанець Йосиф.
В. 116. Токар Іван.
В. 117. Ґлутковський Михайло, Лутвинович Вінцентий.
В. 126. Сулатицький Николай, Стиців Теодор.
В. 130. Турчин Стефан.
В. 133. Дячун Іван, Войтас Іван, Ґлух Іван, Бурда Марія, Рудик Ілько, Рудик Катерина, Будник Антін.
В. 141. Горончук Григорій.
В. 146. Магміт Павло.
В. 149. Дзїндзїристий Олекса.
В. 150. Шкабаницький Василь.
В. 167. Лалак Семен.
В. 168. Гладун Каролина, Ґладун Фтома.
В. 170. Хоптїй Михайло.
В. 174. Паньчишин Дмитро.
В. 200. Ґенеґа Ілько, Ґенеґа Феська.
В. 229. Ґамлїй Іван.
В. 235. Богаченко Іван, Пеланичко Михайло.
В. 241. Ковальчук Петро, Заржицький Маріян, Лучка Гаврил, Теренюк Максим.
В. 218. Чайковський Теодор, Шулин Теодор, Кобилянський Михайло, Кобилянський Йосиф.
В. 276. Боднар Михайло.
В. 292. Осідач Володимир, Новак Юрій, Романів Василь, Черевешкі Олекса, Наконечний Теодор, Мацюк Дмитро.
В. 316. Матковський Михайло, Татиґа Дмитро, Чайчук Іван.
В. 326. Нестор Іван, Мачужак Іван.
В. 336. Бойко Василь, Стадник Йосиф.
В. 363. Самаранда Михайло, Васьків Стефан.
В. 388. Кахновець Григорій, Білинський Мількович Іван, Білинський Слотило Ант.
В. 396. Андрухів Іван.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ КАРТАМИ (ЛИСТАМИ).

В. 8. Чолій Николай.
В. 29. Малищак Марія, Малищак Іван.
В. 48. Могильський Василь.
В. 54. Чайчук Іван, Пшюк Григорій, Пшюк Домініка.
В. 102. Павук Михайло.
В. 103. Коваль Павло, Цинко Михайло, Кіс Дмитро.
В. 114. Нестор Іван.
В. 141. Чіп Николай.
В. 160. Вовк Іван.
В. 162. Ільчишин Іван, Кузів Федько.
В. 165. Ганковський Іван.
В. 175. Столяр Василь, Кульчицький Михайло.
В. 179. Громоцький Олекса, Лубчин Ілько, Паращак Василь, Громоцька Анна, Любчин Катерина.
В. 196. Баричко Іван.
В. 206. Шаравара Яким, Шаравара Антоніна, Павлюк Евдокія, Павлюк Тимко, Чагарин Іван, Бялий Андрій.
В. 210. Сидор Йосиф.
В. 224. Кривицький Гринько, Латинишин Яцко.
В. 234. Кобрин Теодор.
В. 245. о. Попіль Михайло, Попіль Магдалина.
В. 276. Гвидун Іван.
В. 295. Стасишин Йосиф, Чайковський Йосиф, Сливчук Йосиф, Щеґельський Ів.
В. 296. Динко Іван II., Динко Анна.
В. 324. Сенів Стефан.
В. 330. Череватий Пилип.
В. 379. Пилипів Катерина.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ АБО ВИКЛЮЧЕНІ ЗА НЕПЛАЧЕНЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК.

В. 5. Солдат Григорій, Івасїв Григорій.
В. 8. Марчук Онуфрій.
В. 14. Сгерча Теодор, Сгерча Павлина.
В. 20. Стецко Станислав, Стецко Анна, Будний Йосиф, Стахович Павло, Матуско Стефан, Герман Григорій, Левик Константин, Левицький Вас. І., Олеяр Станислав.
В. 23. Майбер Олекса.
В. 24. Грущак Ілько.
В. 40. Дудас Григорій.
В. 41. Гойчак Іван.
В. 45. Демків Стефан.
В. 47. Кукурудза Олекса, Карпович Петро, Кукурудза Іван, Сушко Петро, Томащук Григорій, Комарницький Григ.
В. 58. Танча Михайло. Ломот Михайло, Мбханик Теодор, Демко Михайло.
В. 60. Штайн Кароль, Штайн Яків.
В. 61. Філевич Михайло, Грицковин Дмитро, Шафран Дмитро, Збалишин Григорій, Короолевят Катерина.
В. 63. Пелц Теодозій.
В. 64. Лбрик Дмитро.
В. 67. Ткач Михайло, Лесїв Григорій, Шиманський Павло, Нестор Анна.
В. 74. Шебеп Іван, Бойко Филип, Калинюк Захарій, Шинкарек Прокіп.
В. 75. Лобур Василь, Мельник Дмитро.
В. 76. Романишин Іван.
В. 81. Дурдела Евстахій.
В. 83. Карнавх Онисим.
В. 87. Яремчук Теодор.
В. 93. Коваль Олекса.
В. 95. Павлукович Павло.
В. 97. Туркевич Михайло.
В. 103. Зрайчук Петро, Псюк Йосиф, Романів Іван.
В. 104. Кучма Атаназій, Лупів Василь, Стек Іван, Шкапій Григорій, Шкапій Доська, Шигол Іван.
В. 107. Городицький Григорій.
В. 108. Паламар Марія.
В. 109. Копильчак Лешко, Стехуляк Ів.
В. 111. Гультай Микита.
В. 112. Молодець Марія, Щур Марія, Яцишин Антонина.
В. 114. Обаль Павло.
В. 117. Яблонський Антін.
В. 119. Гідь Анастазія, Матильська Анна.
В. 123. Сидор Яків.
В. 126. Путко Михайло.
В. 127. Вітровий Михайло.
В. 133. Чорномаз Володимир, Петрик Іван, Процький Василь, Галушка Семен, Оланик Андрій, Сас Михайло.
В. 135. Остяновський Андрій, Матерна Йосиф, Лазоришин Василь, Лазоришин Василь II., Налисник Никола.
В. 139. Саска Михайло.
В. 143. Боршовський Теодор.
В. 144. Лабенська Анна.
В. 147. Маріяк Павло, Мич Василь, Колодрубець Стефан.
В. 149. Фляк Адам.
В. 150. Соколовський Михайло.
В. 151. Придилик Юлія, Кузицька Анна.
В. 155. Стрихарська Анна.
В. 156. Яцик Іван.
В. 158. Ступак Катерина, Ступак Теодор.
В. 160. Левка Параська.
В. 168. Лупинус Іван.
В. 170. Готра Олекса.
В. 182. Куруць Ст., Журавель Матвій.
В. 192. Німий Іван.
В. 196. Мельник Петро.
В. 203. Загачевський Никола, Міґаль Василь.
В. 206. Волянський Бенедикт, Василюк Михайло, Василишин Филип, Веселюк Анна.
В. 209. Ґураль Ісидор.
В. 211. Микита Кость.
В. 213. Бойко Іван.
В. 217. Мошонка Филип.
В. 218. Претко Іван. Плекан Григорій.
В. 211. Николин Петро. Сандраш Евфрозина, Вольковецький Василь.
В. 237. Цюпик Йосиф, Цюпик Юлія.
В. 239. Черкас Іван, Пелех Антін.
В. 241. Буковський Адам, Желїховський Тома.
В. 247. Щирба Йосафат.
В. 270. Проць Еміліян.
В. 273. Голубовський Василь.
В. 276. Гощиляк Іван. Ґогнят Стефан.
В. 282. Кирик Онуфрій, Надяк Олекса, Вікарук Стефан.
В. 288. Сапко Андрій.
В. 291. Махровський Іван.
В. 292. Гаврилюк Дмитро.
В. 295. Добровський Іван.
В. 301. Іванів Магдалина.
В. 316. Лївуш Кирило. Воляк Николай.
В. 317. Осохівський Василь, Осохівська Вікторія.
В. 318. Щур Теодозія.
В. 322. Сентелик Іван.
В. 324. Гилета Михайло.
В. 330. Дубшик Григорій.
В. 336. Вайціхович Василь, Драфта Еміль, Заремба Петро, Слабій Стефан, Феданич Михайло, Іванишин Павло, Загількевич Тарас.
В. 338. Грицько Іван.
В. 342. Миню Стефан.
В. 355. Калатурка Роман.
В. 355. Павлишин Петро.
В. 357. Фрайняк Іван, Фрайняк Ірина.
В. 363. Луцишин Іван, Косьців Іван, Кліш Іван.
В. 367. Тимків Іван.
В. 369. Котів Олекса, Кузьма Теодор, Турко Ілько.
В. 388. Фешак Василь. Дзеців Ілько. Шукость Николай, Хмич Михайло, Гепій Николай.
В. 393. Сухира Семен.
В. 400. Дера Микита, Яхніцький Стеф.

ЧЛЕНИ ВЗЯВШИ ПЕРЕСТУПНІ КАРТИ (ЛИСТИ).

49. Ушэв Станислав.
В. 42. Дмитрак Петро.
В. 47. о. Попіль Михайло, Попіль Магдалина.
В. 50. Кузик Стефан, Кульчицький Михайло.
В. 56. Дикий Николай.
В. 57. Фіялка Семен. Столяр Василь, Фіялка Варвара, Посід Дмитро.
В. 59. Мицак Григорій.
В. 60. Чайковський Йосиф, Стасишин Йосиф.
В. 68. Романський Теодор, Якименко Павло, Волошин Текля, Волошин Дмитро, Ляскевич Іван, Ляскевич Тацяна.
В. 79. Шалина Михайло.
В. 87. Городиський Стефан.
В. 102. Васюник Онуфрій.
В. 105. Кречковський Павло.
В. 109. Сливчак Йосиф, Хорощак Мартин, Хорощак Тацїяна, Щеґельський Ів.
В. 106. Павлюк Евдокія, Шаравара Антонина, Бялий Андрій, Павлюк Тимко, Чагарин Іван, Шаравара Іван.
В. 155. Мовчан Гриць.
В. 158. Цинко Михайло, Коваль Павло.
В. 178. Боричко Іван.
В. 200. Вовк Іван.
В. 223. Малищак Марія.
В. 225. Любчин Ілько, Громоцький Олекса, Паращак Василь, Громоцька Анна, Любчин Катерина.
В. 249. Кобрин Теодор.
В. 288. Могильський Василь.
В. 292. Билень Михайло.
В. 300. Стахура Мих., Стахура Марія.
В. 326. Нестор Іван, Кузів Федько, Ільчишин Іван.
В. 332. Чолій Николай.
В. 319. Калин Дмитро.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ.

В. 106. Вишкевич Ісаул.
В. 200. Йоник Стефан.
В. 213. Пелех Дмитро.
В. 278. Гільщанський Николай.
В. 363. Стасюк Киприян.
В. 380. Котлярський Михайло.
В. 381. Семенчук Василь.

УВАГА,

котру кождий місцевий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї стисло застосувати ся.

Члени, оголошені в рекордовім звіті за місяць червень 1919 року яко суспендовані або виключені за неплачене місячних вкладок чи з инших причин згідно зі статутом орґанізації коли хотять і на далі бути членами У Н. Союза, мусять зголосити ся в протягу сего місяця (липня) до своїх відділів і вписати ся наново, заплативши всї свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Як сего не зроблять до кінця липня 1919 року, то в серпни 1919 р. мусять виповнити нові аплікації (просьби о приняте), коли хотять бути членами У. Н. Союза, подібно, як кождий новий кандидат. Ті знов члени, котрі в місяцю червни 1919 р. взяли переступні листи, а еще доси не зголосили ся до якогось иншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мають се зробити в місяцю липни 1919 р., бо на другий місяць, т. є, в серпни 1919 року вичеркне ся їх з членів орґанізації, а тоді вони можуть бути приняті до У. Н. Союза тілько на підставі нових аплікаций (просьб о приняте).

ЗІСТАВЛЕНЄ.

В місяцю маю 1919 р. було членів в У. Н. Союзі	12.592
В місяцю червни 1919 р. принято нових членів до У. Н. С.	108
В місяцю червни 1919 р. принято наново в члени У. Н. С.	79
В місяцю червни 1919 р. принято з переступними листами	47
Разом	12.826
В місяци червни 1919 р. суспендовано за неплачене місячних вкладок	208
В місяцю червни 1919 р. взяло переступні листи (карти)	55
В місяцю червни 1919 р. померло	7
Разом	270
В місяцю червни 1919 р. У. Н. Союз числив членів після сімох кляс посмертного	12.556

ПІСЛЯ КЛЯС І СУМИ ОБЕЗПЕЧЕНЯ:

Кляса D $100	8
Кляса A $250	443
Кляса AA $500	5.055
Кляса B $750	283
Кляса C $1000	6.690
Кляса BB $1500	62
Кляса CC $2000	5
Разом	12.556

К. Кирчів, гол. предс. У. Н. С.,

С. Милянович, гол. рек. секр. У.Н.С.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Буде брак робітників.

Перед нараменгарну комісію для вирішуваня робітничих справ покликано було минувшого тижня д-ра „Джорджа Кірчвея, з Ню Йорку, аби він яко знавець подав свої погляди на справу реемиграції. Др. Кірчвей заявив, що після нього причиною великої реемиграції робітників є теперішнє безробітє. Здорові робітники-чужинці, не находячи тепер відповідної роботи, думають, що по війнї буде велике безробітє, отже їм нема потреби оставати ся тут і тратити заробкований гріш. Вони постановили отже вертати домів і повертають вже у великій скількости. Др. Кірчвей заповідає з тої причини великий брак робітників по війнї. Щоби тїй реемиграції запобігти якнебудь, він радить, аби правительство оснувало на стало федеральне бюро праці.

О міністерство просьвіти.

В парламенті внесено проєкт, аби покликати до житя міністерство народної освіти, яке-б заняло ся головно освітною пропагандою серед народу і американїзацією чужинців. Проєкт говорить, аби на працю міністерства просьвіти асигнувати 100,000,000 долярів. — Доси функції міністерства просьвіти у Злучених Державах сповняє просвітний відділ при міністерстві фінансів.

Страйк в Ром, Н. Й.

(Спеціяльно до „Свободи").

Робітники у металевих фабриках в Ром, Н. Й., страйкують вже шестий тиждень, домагаючи ся 8-годинного дня праці і признаня юнїї. Компанії не годять ся на домаганя. Дня 14. липня страйкери постановили не допустити до фабрик страйколомів і канцелярійних робітників, з чого повстала бійка, але ніхто не убитий. На другий день прибула стейтова міліція і почала розганяти людий та бити палками, а місцева поліція стала переводити арешти. Арештовано около 30 осіб. Тепер робітники сидять дома, — до роботи не йдуть. Місто наче мертве. Нехай ніхто не їде тут за роботою, бо її нема. Многі робітники не мають вже средств до житя, а деякі діти голодують. Коли страйк будеть ся продовжати, то треба буде просити помочи загалу, бо не буде відки жити. Многі вже виїзджають з Ром за роботою. — И. М.

Засуд убийників Фукала.

Перший раз в історії Алабами засуджено виновників самосуду, переведеного на Ф. Фукалі, з повіту Балдвін в Алабамі. Фукала арештовано було під закидом поповненя убийства. Його посаджено до тюрми, де він очікував судової розправи, якої однак не діждав ся, бо до його тюремної келії вдерла ся товпа і злінчувала його на місци. Довідавши ся про се, губернатор Алабами видав наказ арештувати всїх підозрілих о участь в самосуді. Оскаржено 30 осіб. Переведено над ними судову розправу і всіх найдено винними злочину. З них 12 вже засуджено, а 18 очікує вироку. Сім Ендрю дістав 10 літ, а Луіс Бішоп 15 літ кримїналу. Десять инших покарано гривною і арештом шість місяців тяжкої праці. Фукало належав до білої раси і був Славянином.

Большевики у Бінгемтоні щезають.

(Спеціяльно до „Свободи").

Віче, котре відбувало ся у Бінгемтоні, Н. Й., 13. липня, відбило ся великим відголосом по цілім місті. На факт, що віче розвязано перед часом, аби не допустити до серіозних наслідків, звернули увагу місцеві власти, котрі почали бачним оком слідити кождий рух большевиків. Слідство, яке проведив на місци федеральний урядник, викрило факт, що большевицький рух вкорінив ся головно між чужинцями.

Останнє українське віче, розбите большевиками, дало народови до зрозуміня, до якої степені можуть здичіти люди, коли у них затратить ся національне чувство. Нарід з обуренєм відносить ся тепер до тих, котрі попирають імперіялістично-московську політику Троцького і Леніна. Самі-ж провідники бінгемтонських большевиків пощезали десь. Гриць Сорока, як кажуть, ще від тої неділї дома не буває. Місцева вечірна часопись „Пресс" подає, що власти пічнуть арештованя між тими чужинцями, котрі, попирaючи Леніна і Троцького — відносять ся ворожо до Злучених Держав.

Манїфестація в Провіденс.

Про спільну українсько-литовську манїфестацію в Провіденс, Род Айленд, яка відбула ся там 13. липня б. р., розписали ся досить широко три місцеві англійські часописи: „Провіденс Джорнал", „Івнінг Болетин" і „Івнінг Трібюн". „Івнінг Болетин" подав навіть фотографічну знимку з походу і фотографію дівчини в українськім строю.

Укінчила гімназію.

Подаючи фотографію, „Америка" доносить, що панна Галя Кінаш, дочка о. Максима Кінаша, українського пароха у Філядельфії, укінчила з відзначенєм гімназію, „гайскул".

Воєнні подружа невдачею.

Судія Гопкінс, в Шікаго, ствердив, що 70% воєнних подруж оказало ся невдачею. Молоді люди, котрі повінчали ся під обухом війни, розводять ся нині, бо що найменьше у одного з них не всилі розвинути ся дійсна супружа любов, яка вяже кінці родинних узлів. Винувати за се треба не кого иншого, лише війну. Молодець, в страху перед военною службою, чув ся щасливим, коли найшов для себе дівчину, котра годила ся вийти за нього заміж; він без розбору і надуми вінчав ся з нею. Однак факт вінчаня не вплинув ублагороднюючо на молоді серця, в котрих противно зродила ся обопільна антипатія, яка доводить нині до розводів.

І масляну хочуть заборонити...

Професор хемії в університеті „Джонс Гопкінс" в Балтімор, заявив, що квасне молоко і маслянка витворюють якийсь процент алькоголю. Опираючись на тій заяві ученого, провідник прогібіціоністів в стейті Мериленд заявив, що коли се є правдою, то й квасне молоко і маслянка мусять бути заборонені.

В 1918 році у Злучених Державах продано за 1.000.000.000 долярів воєнно-щадничих марок, що випадає по 10 долярів на кождого жителя краю.

Страйкуючі робітники в шевських варстатах в Гавергіл, Масс., виборoли собі 5-дневний тиждень праці. Фабриканти заявили, що вони не бажають більше полагоджувати спір страйком.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Протестантська церква державною в Чехо-Словаччині.

Дві протестантські церкви в Чехо-Словаччині, реформаторська і лютеранська, злучили ся разом в „Евангельське Братство", яке в будучині буде державною церквою в Чехо-Словаччині, признаною правительством сеї держави. Так доносить лондонська кореспонденція до бостонської газети „Крісчен Саєнс Монітор". Нова церква покликана до житя свій синод. Кореспонденція говорить дальше, що католицьке духовеньство в Чехо-Словаччині заявило ся за відірванєм від Риму. Епископів мають вибирати католицькі церкви в кождій дієцезії. Латинську мову в церкві маєть ся заступити чеською. Священиками, а також епископам вільно женити ся. Священики можуть носити вуси і бороду.

Англія проти античужинецького закона.

Парляментарна комісія відкинула проєкт, котрий домагав ся, аби кожда фабрика, фірма або приватна особа в Англії зменьшила число своїх робітників чужинців до 10% загального числа робітників.

Таґоре обурений.

Славний на весь сьвіт гіндуський поет Рабіндранат Таґоре зрік ся лицарського титулу, наданого йому англійським королем. Се зречене є протестом проти нелюдського поведеня англійських властий з Гіндусами.

SURVEY OF EVENTS IN THE UKRAINE.

Dr. Zarchi Says Great Need at Present Is Military Equipment and Recognition by the Allies of Independence of Ukraine.

Special to The Christian Science Monitor.

LONDON, England.—In the course of a recent visit to London, Dr. Zarchi, counselor to the Ukrainian delegation in Paris, discussed Ukrainian affairs and aspirations with a representative of The Christian Science Monitor.

On being asked, in view of the disjointed account of developments which has reached the outer world, to begin with a survey of events in the Ukraine since the Russian Revolution, Dr. Zarchi recalled that in March, 1917, a popular Ukrainian Parliament was formed under the name of the Central Rada. This step was followed by the proclamation of the Ukrainian Republic, and finally, on Jan. 22, 1918, Ukrainian independence was declared.

In the meantime, however, the Bolshevist coup d'etat had been effected in Petrograd, and by the time that the Brest-Litovsk pourparles had begun, the new Ukrainian State found itself face to face with a Bolshevist invasion on the one hand, and with a German advance toward Kiev on the other. Kiev having been lost to the Bolsheviki, and no other help being at hand, the Ukrainians finally decided not to oppose a German entry into the capital, on the express understanding that this should be done solely with a view to maintaining order, and that Galician troops only should be used for the purpose.

Vicious German Aims.

No sooner had the German occupation become an accomplished fact, however, than they realized their mistake. For there was no mistaking the character of that occupation and the determination of the German authorities to drain the resources of the country to the dregs for their own benefit, and the attitude of the Ukrainian population rapidly changed in consequence to one of stubborn resistance and obstruction to the German scheme of requisitions.

It was in these circumstances that the Germans suddenly carried out the coup d'etat by which the Central Rada was dispersed and the leading Ukrainian ministers arrested, their place being taken by a government with Skoropadsky at its head and formed, upon German initiative, by a congress of peasant landowners hired for the purpose. This Skoropadsky administration lasted for the remainder of the German occupation—that is, until the German defeat—and it was supported, Dr. Zarchi declared, by the Free Volunteer Army operating under General Denikin in the Kuban district, as well as by the Germans.

This army, he said, does not represent the Kuban population, whose government has declared for independence and for federation with the Ukraine, whereas the volunteer army is composed of those elements from other parts of Russia who look for a restoration of the Russian Empire as it existed under the Tsars.

The effect produced upon the masses of the Ukraine by the collaboration of the Imperialist forces represented by Skoropadsky and Denikin, and by the system of exploitation simultaneously conducted by the Germans was that when at last the German grip began to loosen, and Petlura, a member of the Socialist Right, raised the standard of revolt he soon found himself with some 150,000 men at his command, and Kiev was very swiftly taken. The response was so unanimous that the number of actual volunteers amounted to quite half a million, and in the circumstances, the Germans stipulated for a peaceful withdrawal, and made no attempt to stem the tide. The way was thus left open for the formation of a directory of five, which included Petlura and also Vinnichenko, a Socialist of the Left, who was at the head of the National Committee which planned the rebellion so successfully effected.

Triumphal Entry Into Kiev.

The Directory made a triumphal entry into Kiev and a ministry under Chekhovsky was formed, but the new regime was inherently weak, in Dr. Zarchi's view, owing to the very circumstances of its establishment. The anti-German rising, he explained, was partly Socialist in character, and partly an uprising against the reactionary policy of the Hetman. The Center Parties—including the Socialist Federalist Party—although they too resented the German occupation, were opposed to any tour de force on the ground that it would lead to anarchy. Once the overthrow of the Skoropadsky regime was an accomplished fact, events proved that their original view was right.

The strength of the Petlurian Army, namely, was by no means equal to its size, for although its nucleus was originally formed by regular troops, very complete and seasoned elements soon became incorporated in it, with the result that the force as a whole degenerated, and the government lost control of the situation, while the presence in its forces of these unsound elements drew down upon it the suspicion of pro-bolshevism.

Soon after its establishment, Dr. Zarchi continued, the new Directory appealed to all nations for recognition and help, but while neither of these were forthcoming, a fresh Bolshevist attack had to be faced, and first Kharkoff and then Kiev fell once more into Bolshevist hands. At the same time the opposition of the Volunteer Army had also to be reckoned with, and large Ukrainian forces were also contending stubbornly with the Poles, for the possession of Lemberg and the surrounding district. In these circumstances an effort was made to obtain allied help and negotiation were opened with the French military authorities in Odessa. These authorities, however, Dr. Zarchi said, were almost wholly under the influence of the Russian reactionaries who, at that time, had sought refuge in the Black Sea port. The conditions offered the Ukrainian delegates consequently proved unacceptable, but since the fall of Odessa, the scene of the pourparles has shifted to Paris, and their subsequent progress has rendered the Ukrainians much more hopeful of a satisfactory arrangement.

Delimitation of Frontiers.

At the same time the Ukrainians, who claim the line of the San, have signified their willingness to abide by the Allies' eventual decision as to the delimitation of the Polish-Ukrainian frontier, and meanwhile in the Ukraine itself the tide has turned somewhat again, and Rovno and Jitomir have been recovered from Bolshevist rule. The former town is now the headquarters of the Petlura Government, which, in the meantime, has been purged of the extreme Socialist element which Vinnichenko represented, and constitutes in Dr. Zarchi's view, the regime under which ordered government will be developed.

Questioned as to his government's present desiring and future plans, Dr. Zarchi explained that the great need felt at the moment is for recognition from the Allies, and for equipment which will enable the existing Ukrainian Army of 60,000 to keep the national frontiers intact. As to the future, Dr. Zarchi and his associates acknowledged that the modern tendency is toward the unification of states in the economic and in other spheres, and that that tendency is likely to triumph in the end.

Dr. Zarchi and his friends, therefore, hold that the rule of self-determination, strictly and fully applied, is the only safe basis upon which to build. Once a series of strong, independent states has arisen from out the ruins of the Russian Empire of the past, these, they contend, will then be in a position to examine their relations, economic, social, and political, with one another, and to build up a system of cooperation between themselves whose foundations will rest upon natural evolution and spontaneous action.

(From the Christian Science Monitor, Boston, Mass., July 10, 1919).

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Заходами Аматорського Кружка М. Лисенка, відограєть ся представлене

КАПРАЛЬ ТИМКО

— або —

ЩО НАС ГУБИТЬ

народна мельодрама в 5-ох діях, І. Миддовського

ДНЯ 27. ЛИПНЯ 1919 Р.

о годині 5-ій пополудни

в FINNISH HALL, 1317 Western Av.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Танас Нагірний .... І. Лозовський
Гафія, його жена .... М. Процай
Оля, їх дочка .... О. Рефьюо
Тимко Капраль .... П. Гайва
Василь, вояк .... І. Процай
Прокіп Горішний війт ... Л. Харчишин
Михайло Шкудерний ..... Й. Греськів
Балтазар Скорицький .... І. Шмігановський
Герешко, арендар .... О. Гайва
Микита Джус, селянин .... О. Козак
Панько Кобрів, селянин ... Т. Мамчук
Михась, парубок .... І. Лукашевський
Перша дівчина .... А. Процай
Друга дівчина .... П. Павчук
Селяни, парубки і дівчата.

Річ діє ся в Бережанськім селі.

Режисер п. Николай Тодорів.

По представленю відбудуть ся танці, де буде грати знаменита музика.

Отже нашою повинностю є, щоби на сїй штуці, яка перший раз буде відограна у нашій місцевости, не бракло ні одного Українця та Українки.

Весь дохід призначений на дїточу школу.

За добру забаву ручить
85-87 КОМІТЕТ.

ПОЗІР, УКРАЇНЦІ І УКРАЇНКИ З НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. І ОКОЛИЦІ!

В СУБОТУ, ДНЯ 26. ЛИПНЯ

— уладжують —

УКРАЇНЦІ І ЛИТОВЦІ З НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

ВЕЛИКУ УКРАЇНСЬКО-ЛИТОВСЬКУ

МАНЇФЕСТАЦІЮ

З ПОХОДОМ УЛИЦЯМИ МІСТА.

Цілию манїфестації є зявити перед американськими народом незломну волю тих двох братних народів здобути свободу і независимість України і Литви.

Похід буде улицями міста до парку, де відбудеть ся манїфестація з промовами і співами. Товариства українські і литовські в часі походу будуть нести свої прапори і таблиці з відповідними написами.

Українці зберуть ся коло місцевої церкви при 127 Парк улиці, о 1-шій годині сполудня. Відтак о годині 1.30 похід двигнеть ся в напрямі парку, де о 2-гій годині зачнеть ся манїфестація українсько-литовська, в якій візьмуть участь також Американці.

Будуть промовляти бесідники місцеві і запрошені.

Ниеигейвенські Українці запрошують отсим до співучасти в поході і манїфестації Українців з околиці, а особливо з Бриджпорт, Ансонії і Дербі.

Просимо зокрема всї українські околичні товариства взяти участь в манїфестації.

Коли добре пойдемо, то наша манїфестація випаде величаво. 86-87

Ню Гейвен, Конн. 19. липня 1919.

Український Народний Комітет.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. І ОКОЛИЦЯ!

ПАРОХІЯ СВ. АРХ. МИХАЇЛА в Ню Гейвен, Конн.

— устроює —

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

В СУБОТУ, 26. ЛИПНЯ 1919 Р. в Шутцен Парку.

Початок о годині 1-шій пополудни. Первородна музика якої ще не було.

Дорогі Родимці! Уладжуючи сей пікнік маємо спосібність всїм старшим і молодшим зійтися враз з родинами і знакомими та спільно і свобідно забавитись по тяжкій праці.

До сеї забави запрошуєть ся всїх Українців і Українок з Ню Гейвен, Ансонії, Шелтон, Дербі, Нагітак, Меріден і Бріджпорт.

Стріткару треба брати на великім грінї з написом M. State Str. а кара завезе Вас впрост на місце.

За добру забаву ручить
86-87 Церковний Комітет.